

Robotika in računalniško zaznavanje (RRZ)

Spoznavni robotski sistemi

Danijel Skočaj

Univerza v Ljubljani

Fakulteta za računalništvo in informatiko

v7.0

Robotika

- Rutinski industrijski senzorsko robotski sistem

EURON video

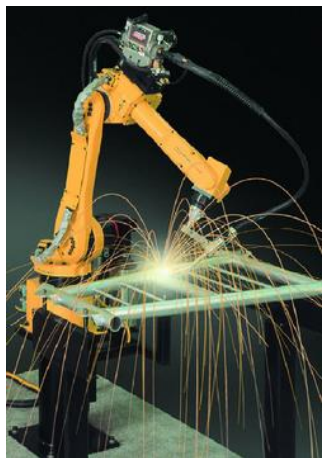

EURON video

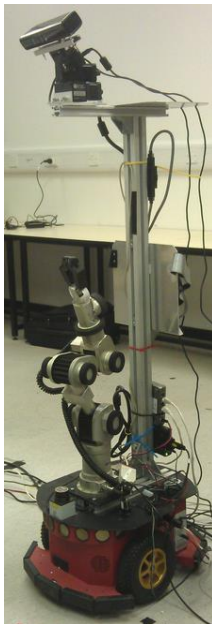
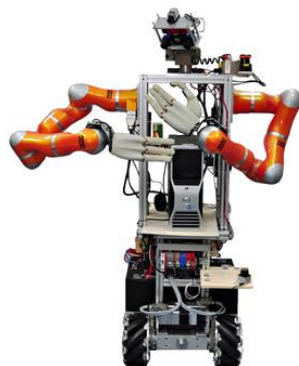
- Inteligentni umetni vizualni spoznavni sistem

Spoznavni roboti

spoznavni roboti

industrijski
roboti

ZF

človek

zaznavanje

pozornost

načrtovanje

komunikacija

akcija

cilji

sklepanje

učenje

Spoznavna robotika

- Wikipedia:

Cognitive robotics is concerned with endowing **robots** with mammalian and **human-like cognitive capabilities** to enable the achievement of complex goals in complex environments. Robotic cognitive capabilities include **perception processing, attention allocation, anticipation, planning, reasoning about other agents,** and perhaps reasoning about their **own mental states**. Robotic cognition embodies the **behaviour of intelligent agents** in the **physical world**.

- A cognitive robot should exhibit:
 - knowledge
 - beliefs
 - preferences
 - goals
 - informational attitudes
 - motivational attitudes (observing, communicating, revising beliefs, planning)

Definicije raziskovalcev

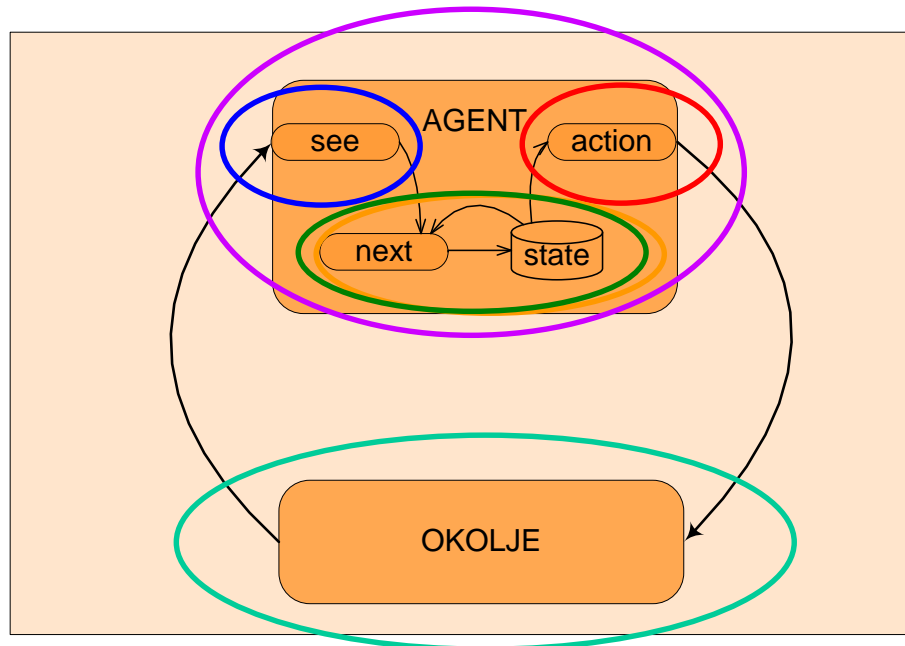
- Cognition is the ability to relate perception and action in a meaningful way determined by experience, learning and memory. *Mike Denham*
- A cognitive system possesses the ability of self-reflection (or at least self-awareness). *Horst Bischof*
- Cognition is gaining knowledge through the senses. *Majid Mermehdi*
- Cognition is the ability to ground perceptions in concepts together with the ability to manipulate concepts in order to proceed toward goals. *Christian Bauckhage*
- An artificial cognitive system is a system that is able to perceive its surrounding environment with multiple sensors, merge this information, reason about it, learn from it and interact with the outside world. *Barbara Caputo*
- Cognition is self-aware processing of information. *Cecilio Angulo*
- Cognitive Systems are ones that are able to extract and (most importantly) represent useful aspects of largely redundant, possibly irrelevant sensory information in a form that is most conducive to achieving a particular high level goal. *Sethu Vijayakumar*
- A cognitive system is a system that can change its behaviour based on reasoning, using observed evidence and domain knowledge. *Bob Fisher*
- Cognition is when I know what I am doing, when I can judge how good or bad it is, and explain why I am doing it. *Markus Vincze*
- Cognition is the ability to plan, reason, adapt and act according to high level motivations or goals and using a range of senses, typically including vision, and may be communicate. *Patrick Courtney*
- A cognitive system is an autonomous anti-entropy engine. *David Vernon*

Definicije raziskovalcev

- Cognition is the ability to relate **perception** and **action** in a **meaningful** way determined by experience, learning and memory. *Mike Denham*
- A cognitive system possesses the ability of **self-reflection** (or at least self-awareness). *Horst Bischof*
- Cognition is **gaining knowledge** through the **senses**. *Majid Mermehdi*
- Cognition is the ability to **ground perceptions** in concepts together with the ability to **manipulate** concepts in order to **proceed** toward **goals**. *Christian Bauckhage*
- An artificial cognitive system is a system that is able to **perceive** its **surrounding environment** with multiple **sensors**, merge this information, **reason** about it, learn from it and **interact** with the outside world. *Barbara Caputo*
- Cognition is **self-aware** processing of information. *Cecilio Angulo*
- Cognitive Systems are ones that are able to extract and (most importantly) represent useful aspects of largely redundant, possibly irrelevant **sensory information** in a form that is most conducive to achieving a particular **high level goal**. *Sethu Vijayakumar*
- A cognitive system is a system that can **change its behaviour** based on **reasoning**, using **observed evidence** and domain knowledge. *Bob Fisher*
- Cognition is when **I know** what **I am doing**, when I can **judge** how good or bad it is, and **explain** why I am doing it. *Markus Vincze*
- Cognition is the ability to **plan**, **reason**, adapt and **act** according to high level **motivations or goals** and using a range of **senses**, typically including **vision**, and may be communicate. *Patrick Courtney*
- A cognitive system is an **autonomous anti-entropy** engine. *David Vernon*

Glavni poudarki

- Zaznavanje (perception)
- Akcija (action)
- Sklepanje, načrtovanje (reasoning, planning)
- Cilji (goals)
- Avtonomija, samozavedanje (autonomy, self-awareness)
- Okolje (environment)

Primer spoznavnega sistema

- Hišni robot Robi
- Ukažemo mu: "Prinesi mi pivo".

- Sosledje dogodkov:
 - Robot mora biti pozoren in poslušati za naš ukaz.
[pozornost, motivacija]
 - Mora nas slišati in razumeti naš ukaz.
[zaznavanje, razpoznavanje govora, komunikacija]
 - Postaviti si mora cilj in težiti k temu, da ga izpolni.
[cilj, proaktivnost]
 - Mora vedeti kje se pivo nahaja, to se je moral prej naučiti.
[učenje]
 - Mora narediti načrt kako nam bo prinesel pivo. *[načrtovanje]*
 - Mora poiskati najboljšo pot do hladilnika, na osnovi zemljevida, ki si ga je prej zgradil. *[navigacija, gradnja zemljevidov]*
 - Mora se premikati po načrtovani poti. *[akcija – premikanje]*
 - Po poti mora neprestano opazovati kam se giba.
[zaznavanje, akcija]
 - Po poti se mora izogibati oviram.
[zaznavanje nevarnosti, ponovno načrtovanje, odzivnost]

Primer

- Ko pride do hladilnika, se mora pravilno postaviti pred njega.
[utelešenost, umeščenost v prostor]
- Mora znati odpreti hladilnik.
[razpoznavanje funkcionalnih lastnosti]
- V hladilniku mora znati poiskati pivo (njegov izgled se je moral prej naučiti). *[zaznavanje, kategorizacija, učenje]*
- Načrtovati mora kako ga bo zagrabil. *[načrtovanje]*
- Na pravilen način bo zagrabil steklenico.
[akcija, vizualni nadzor, haptični nadzor]
- Obrnil se bo in po obratni poti odšel nazaj do nas.
[načrtovanje, navigacija, akcija, zaznavanje nevarnosti, zaznavanje, razpoznavanje]
- Robi: "Izvoli tvoje pivo". *[komunikacija]*

Spoznavni sistemi

- Kognitivni asistent
 - Razišče okolico in zgradi zemljevid
 - Se nauči prepoznati in identificirati predmete
 - Razume namen in funkcije predmetov
 - Zna interpretirati verbalno in neverbalno komunikacijo ljudi v okolici
 - Zazna nove situacije in ustrezno reagira
 - Deluje robustno, v realnem domačem okolju
- Vgrajene osnovne funkcionalne sposobnosti, ki jih razvija in nadgrajuje z učenjem

Willow Garage

Primer spoznavnega sistema

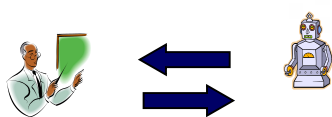
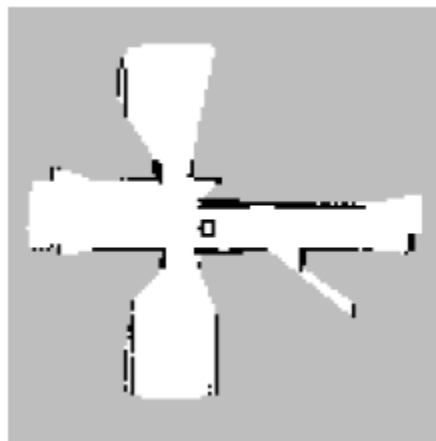
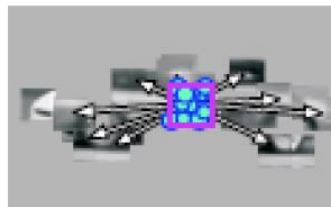
- Avtonomni avtomobili
- Vožnja po mestu
- Sposobnosti
 - Zaznavanje (slika, 3D, trk)
 - Načrtovanje
 - Sklepanje
 - Učenje
 - Navigacija
 - Izogibanje oviram
 - Akcija
 - Fleksibilnost
 - Robustnost
 - Učinkovitost
 - ...

Google self-driving car

Zahteve za spoznavne sisteme

- Zaznavanje
- Predstavitve
- Razpoznavanje
- Učenje
- Sklepanje
- Načrtovanje
- Komunikacija
- Akcija
- Arhitektura

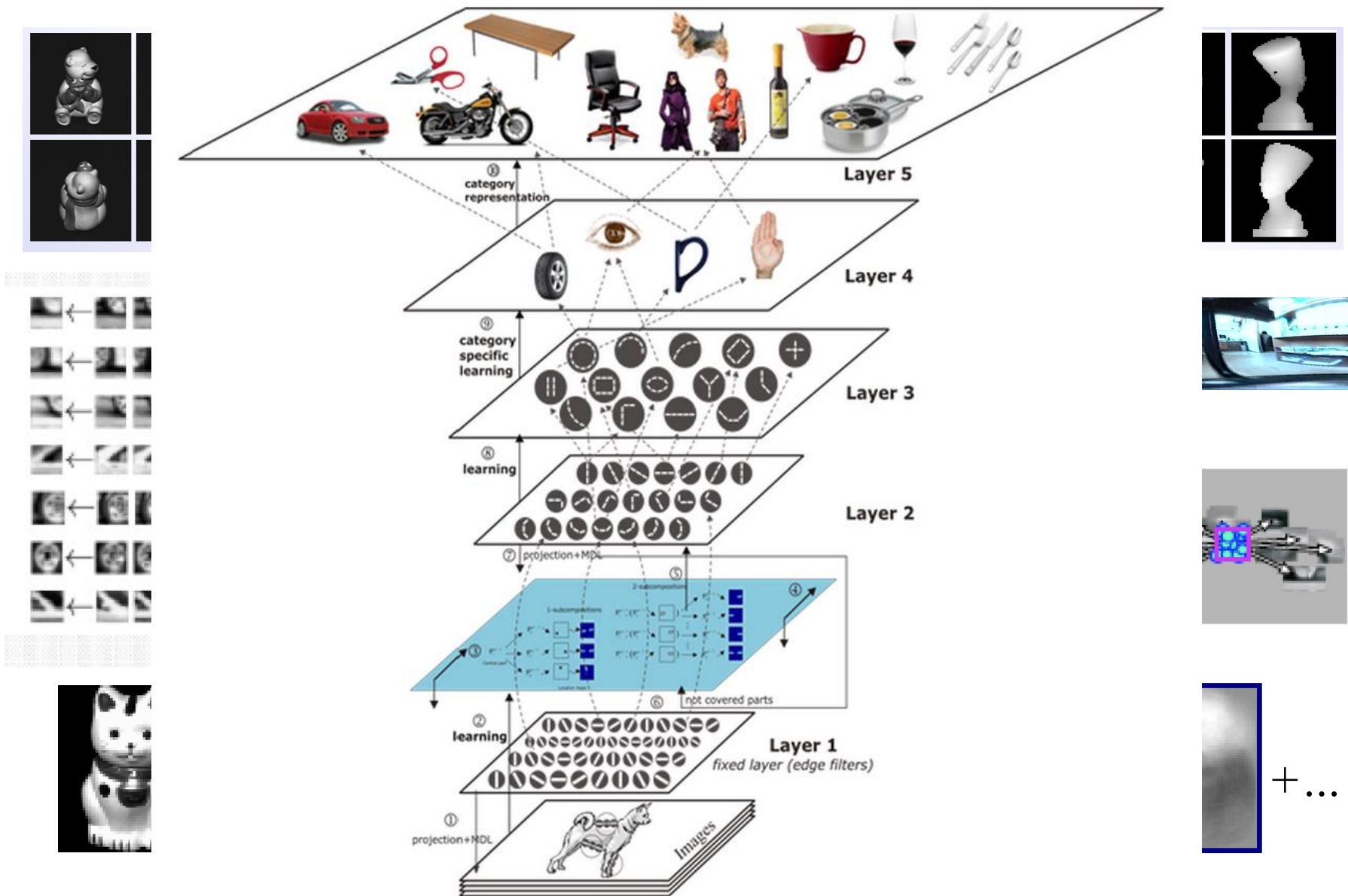

Zaznavanje

- Zaznavanje:
 - Vizualna informacija (slika, video; barvna, ČB, IR,...)
 - Zvok (govor, glasba, šum, ...)
 - Haptična informacija (haptični senzorji, senzorji trka, itn.)
 - Globinska/prostorska informacija (globinske slike, 3D modeli, 3D zemljevidi, ...)
 - Veliko različnih modalnosti – zelo večmodalen sistem
- Pozornost
 - Selektivno zaznavanje
 - Obvladovanje kompleksnosti potencialnih vhodnih signalov

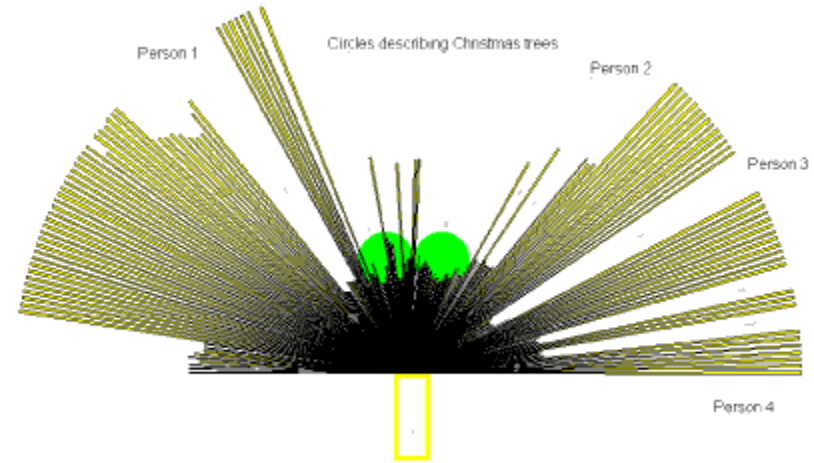
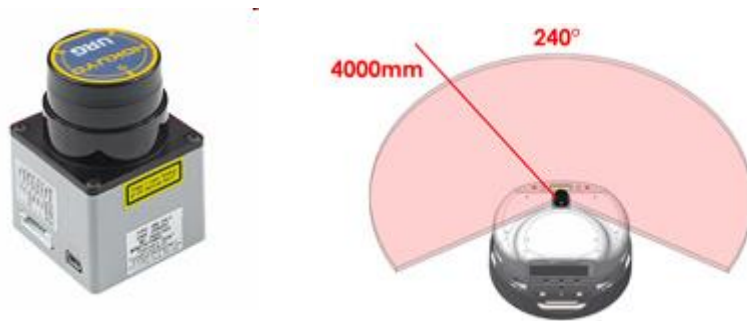

Predstavitev vizualne informacije

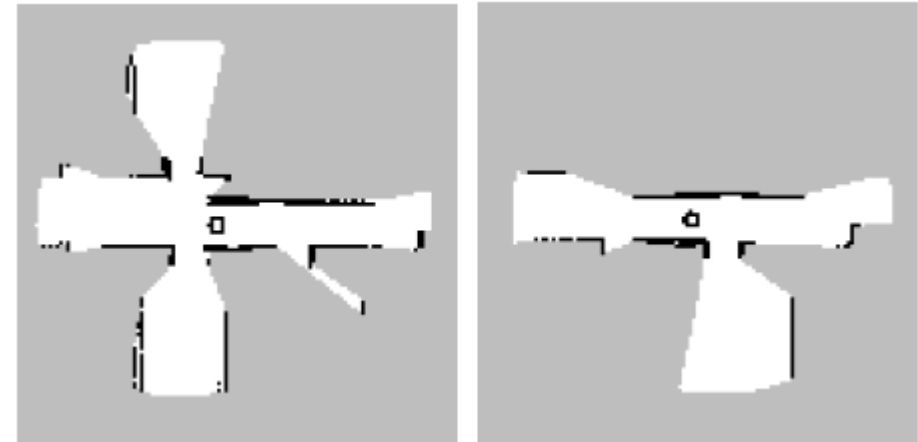

Predstavitev prostora

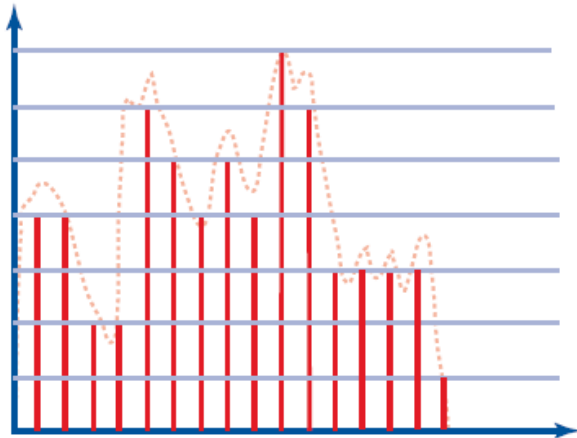
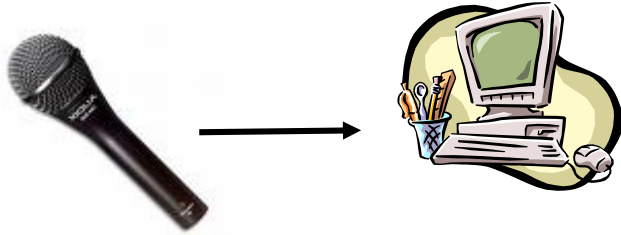
- Metrična informacija

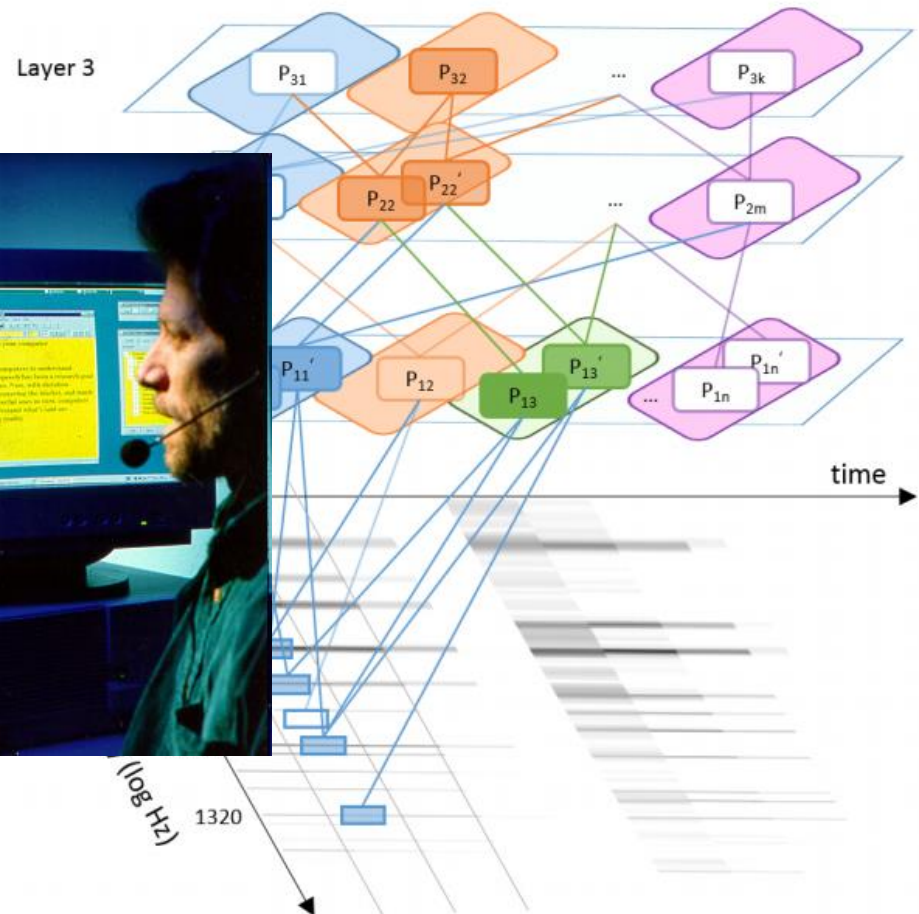
- Topološki zemljevid

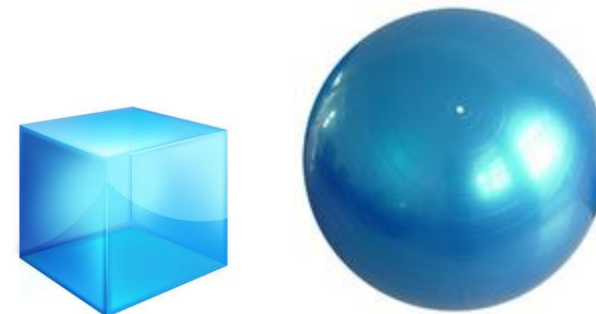
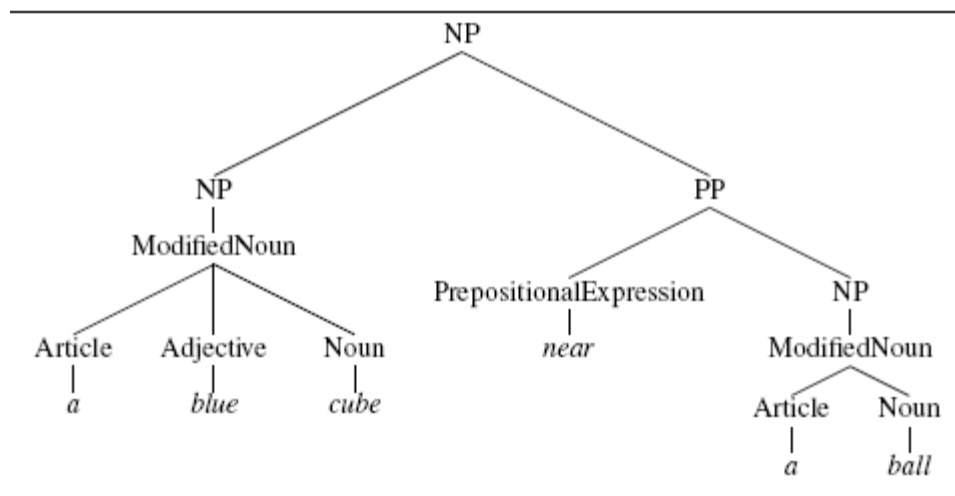
Predstavitev avdio informacije

00011 0010101011101101 1001 10101 100101010101011 1001010
00121* 10001010111101000101010111000110001110101101
01111 01011110101010100001001010111010001010110101
10001001011101010101101000100010100101011110101000
10100* 0110010000101 0101 01010100010010101010101011
00101* 0110111010010101001010101010101011 1011 110100
01011 010010110101 0101 001001001000101001001010101

Predstavitev lingvistične informacije

$S \rightarrow \text{Command} \mid \text{Statement} \mid \text{Question} \mid S \text{ Conjunction } S$
 $\text{Command} \rightarrow VP$
 $\text{Statement} \rightarrow NP \text{ VP}$
 $NP \rightarrow \text{Pronoun} \mid \text{Modified_Noun} \mid NP \text{ RelClause} \mid NP \text{ PP} \mid NP \text{ Conjunction } NP$
 $\text{Modified_Noun} \rightarrow \text{Noun} \mid \text{Article Noun} \mid \text{Adjective Noun} \mid \text{Article Adjectives Noun}$
 $\text{Noun} \rightarrow \text{Noun_Singular} \mid \text{Noun_Plural}$
 $PP \rightarrow \text{PrepositionalExpression } NP$
 $\text{RelClause} \rightarrow \text{RelPronoun } VP$

Predstavitev znanja

1. Naravni jezik

- uporaba zahteva razumevanje pomena posameznih besed
- *Spot is a brown dog and, like any dog, has four legs and a tail.*

2. Formalni jezik

- jezik formalne logike
- *"Spot is a brown dog" : $\text{dog}(\text{Spot}) \text{ AND } \text{brown}(\text{Spot})$*
- *"Every dog has four legs": $(\forall x) \text{ dog}(x) \rightarrow \text{four-legged}(x)$*

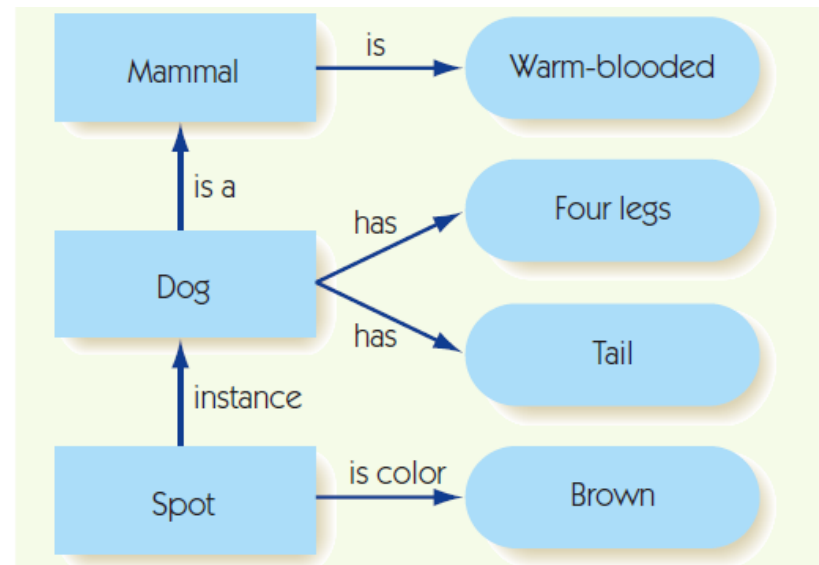

3. Grafična predstavitev

- znanje predstavljeno z vozlišči povezanimi s povezavami
- Semantične mreže

4. Idr.

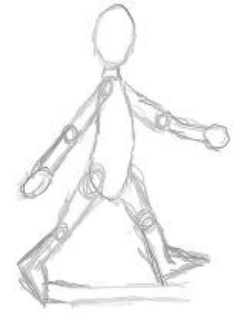
- ustreznost, učinkovitost, razširljivost, primernost

Razpoznavanje

- Razpoznavanje

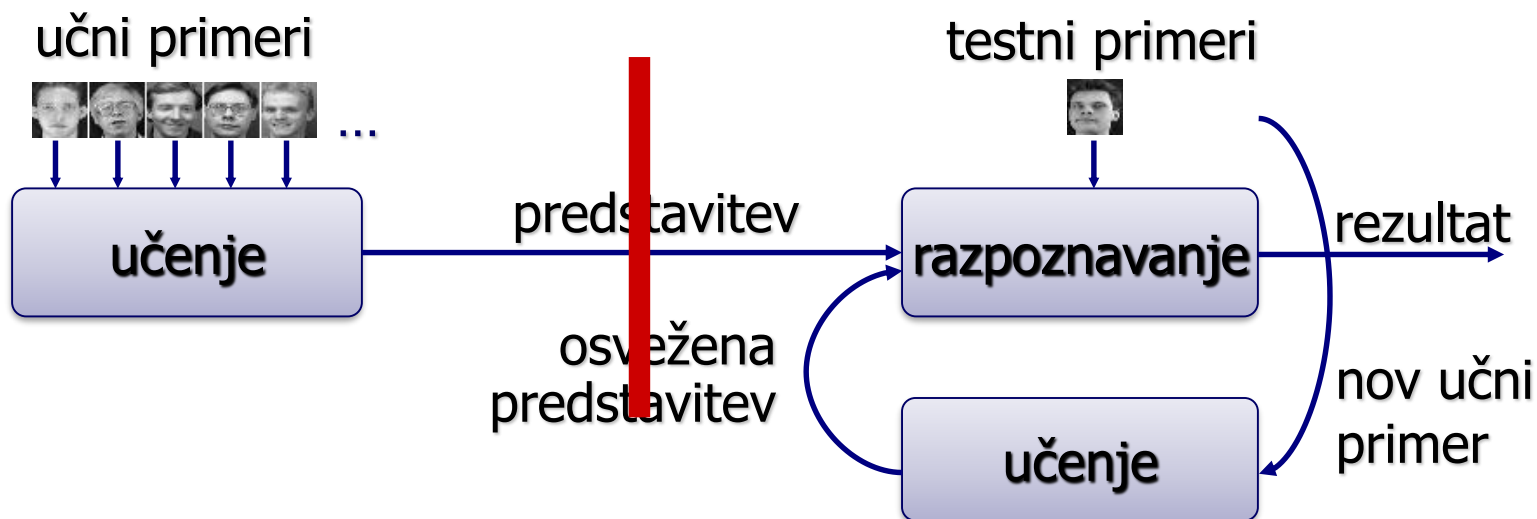
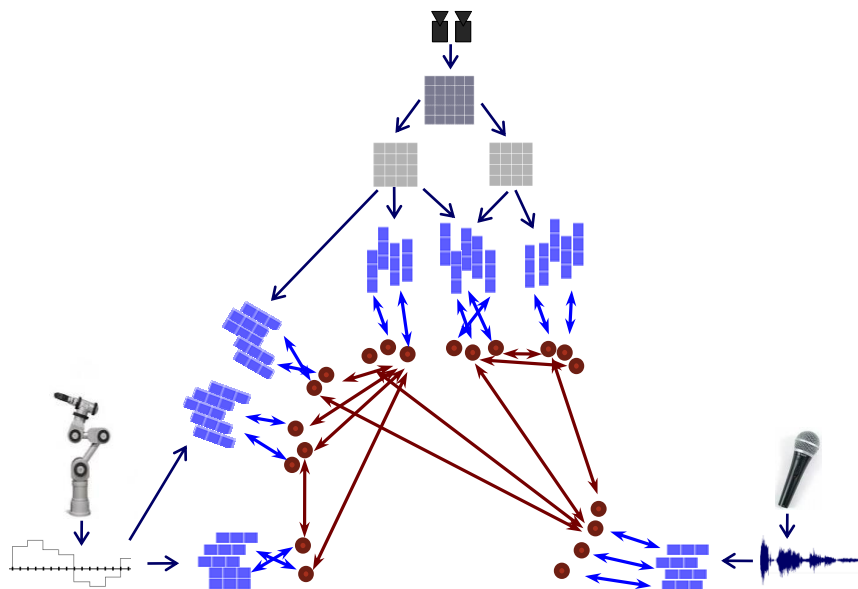
- Objektov
- Lastnosti
- Obrazov
- Prostorov
- Funkcionalnih lastnosti predmetov
- Akcij
- Govora
- Relacij
- Namenov,...

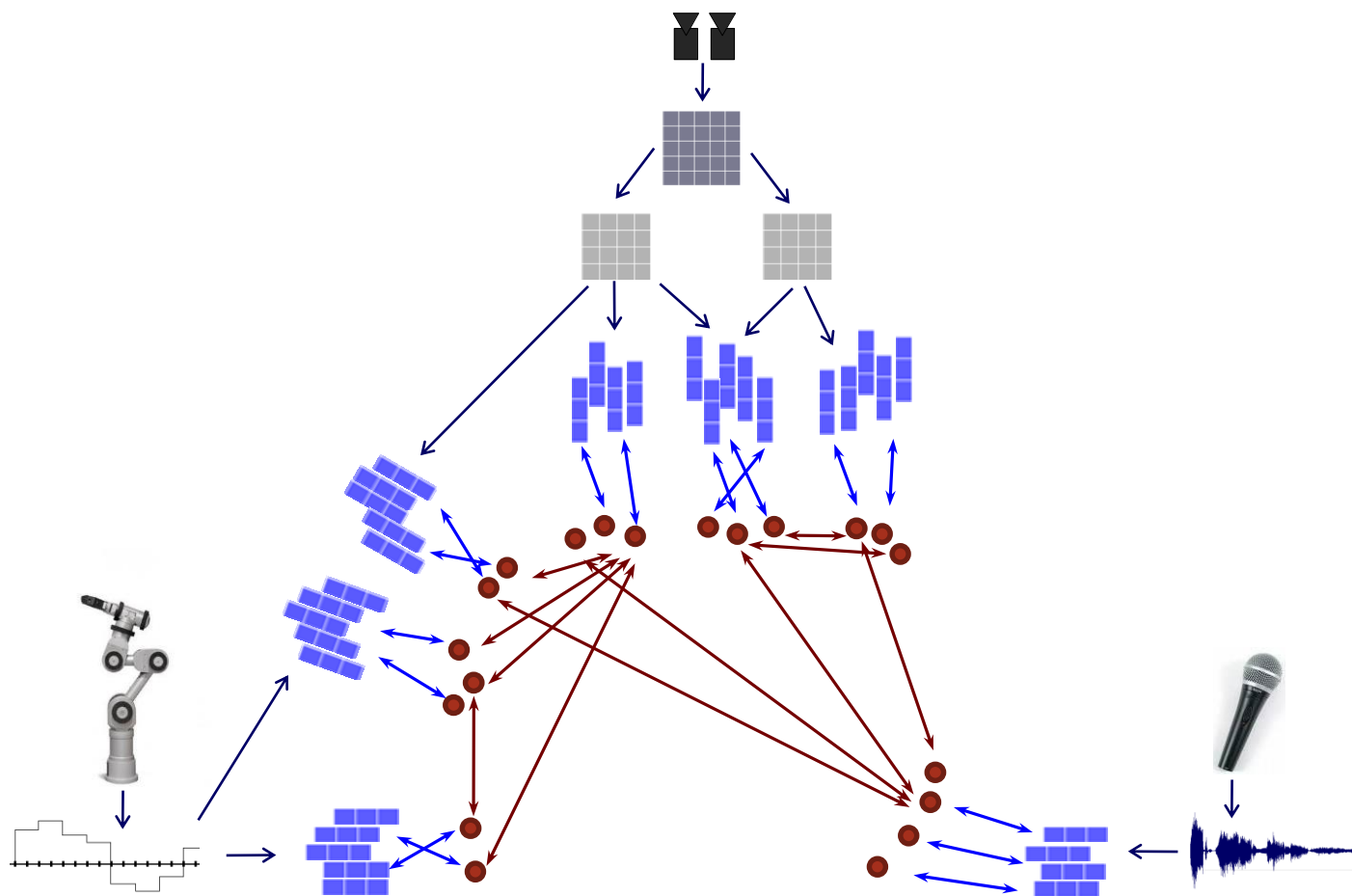
- Kategorizacija
- Večmodalno razpoznavanje

Učenje

- Gradnja predstavitev
- Kontinuirano učenje
- Različni načini učenja
- Učenje v več modalnostih
- Pozabljanje, popravljanje
- Robustno
- Prirojeno: priučeno

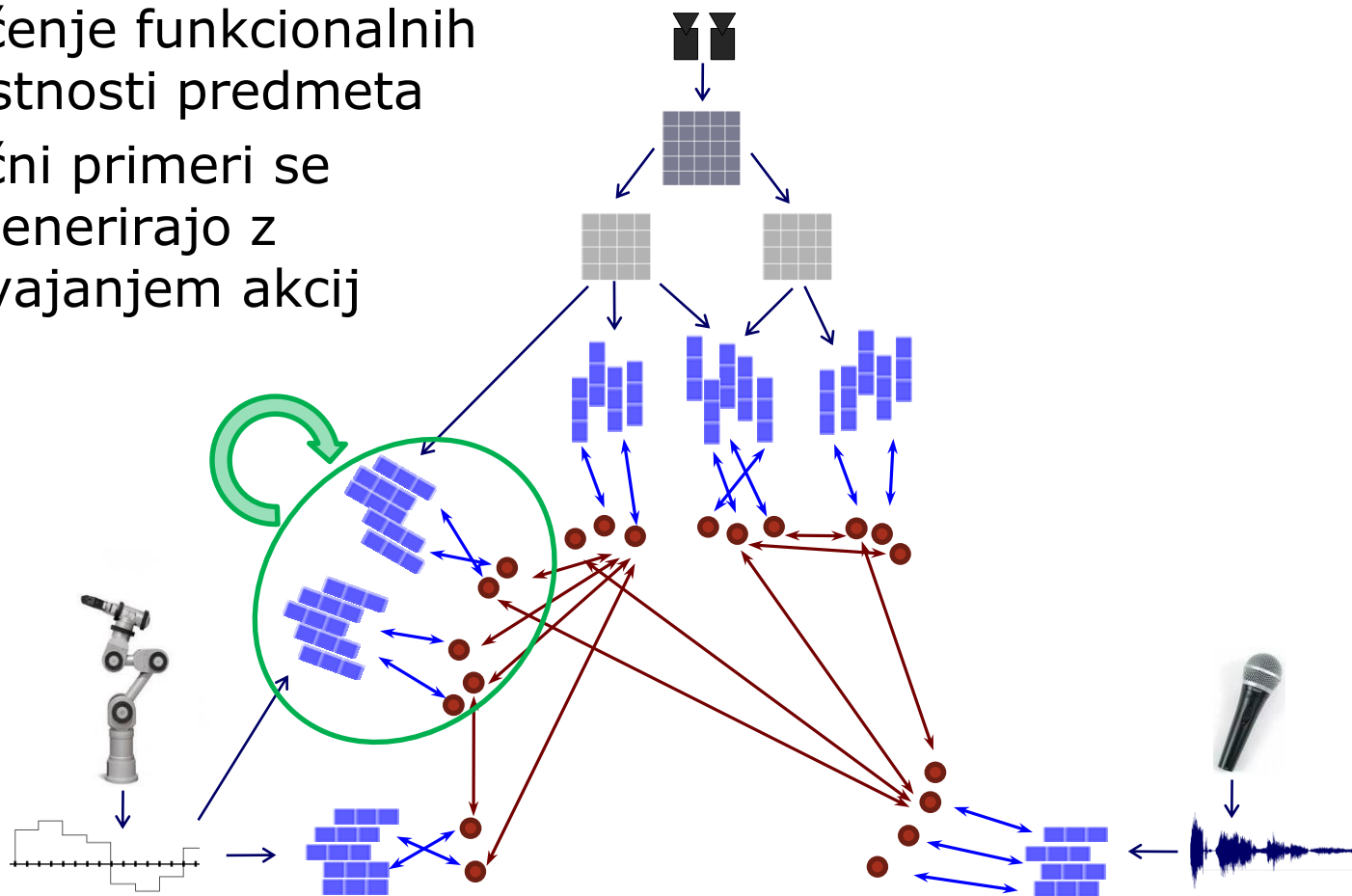

Večmodalno učenje

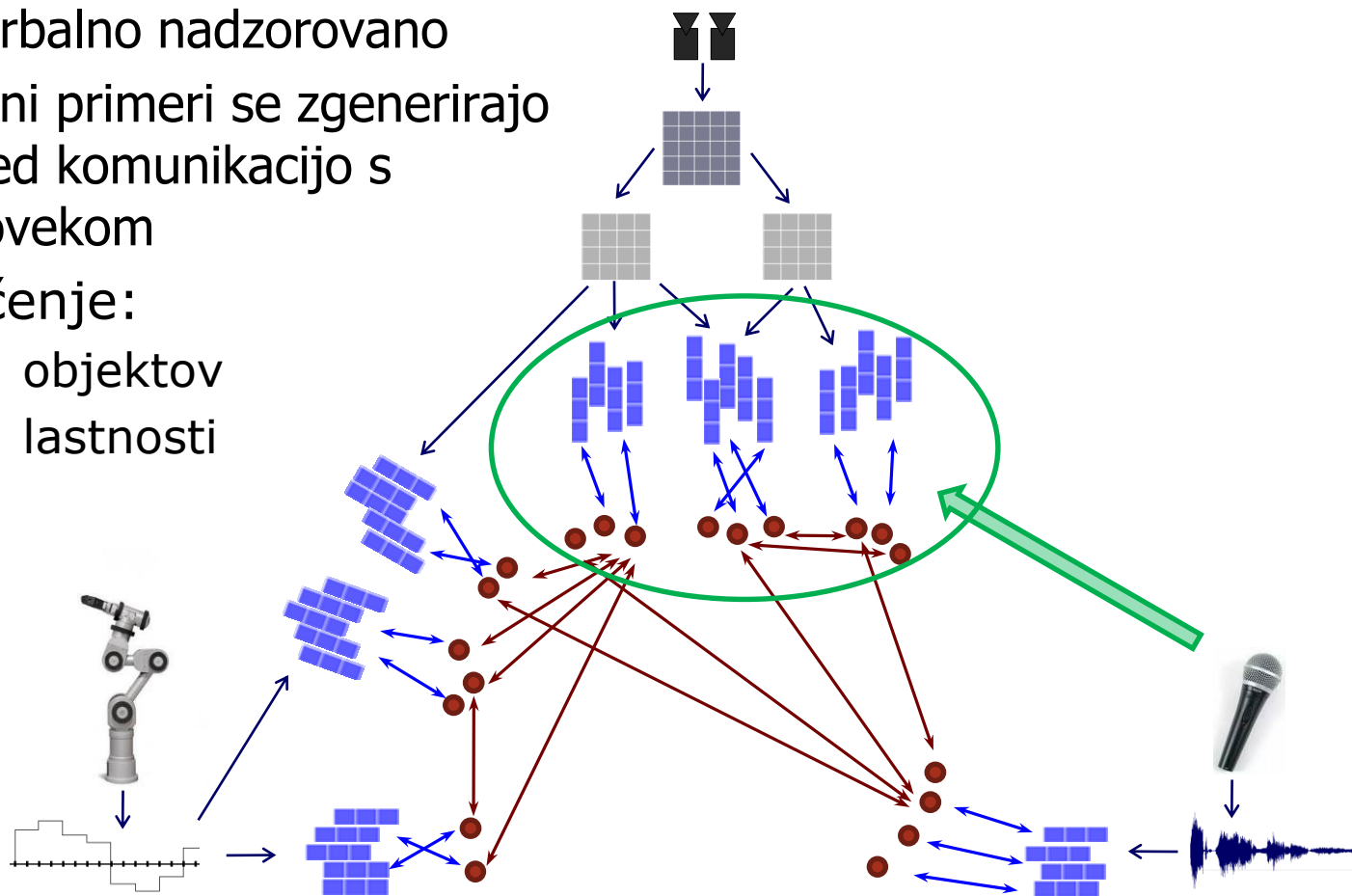
Samo-nadzorovano učenje

- Učenje funkcionalnih lastnosti predmeta
- Učni primeri se zgenerirajo z izvajanjem akcij

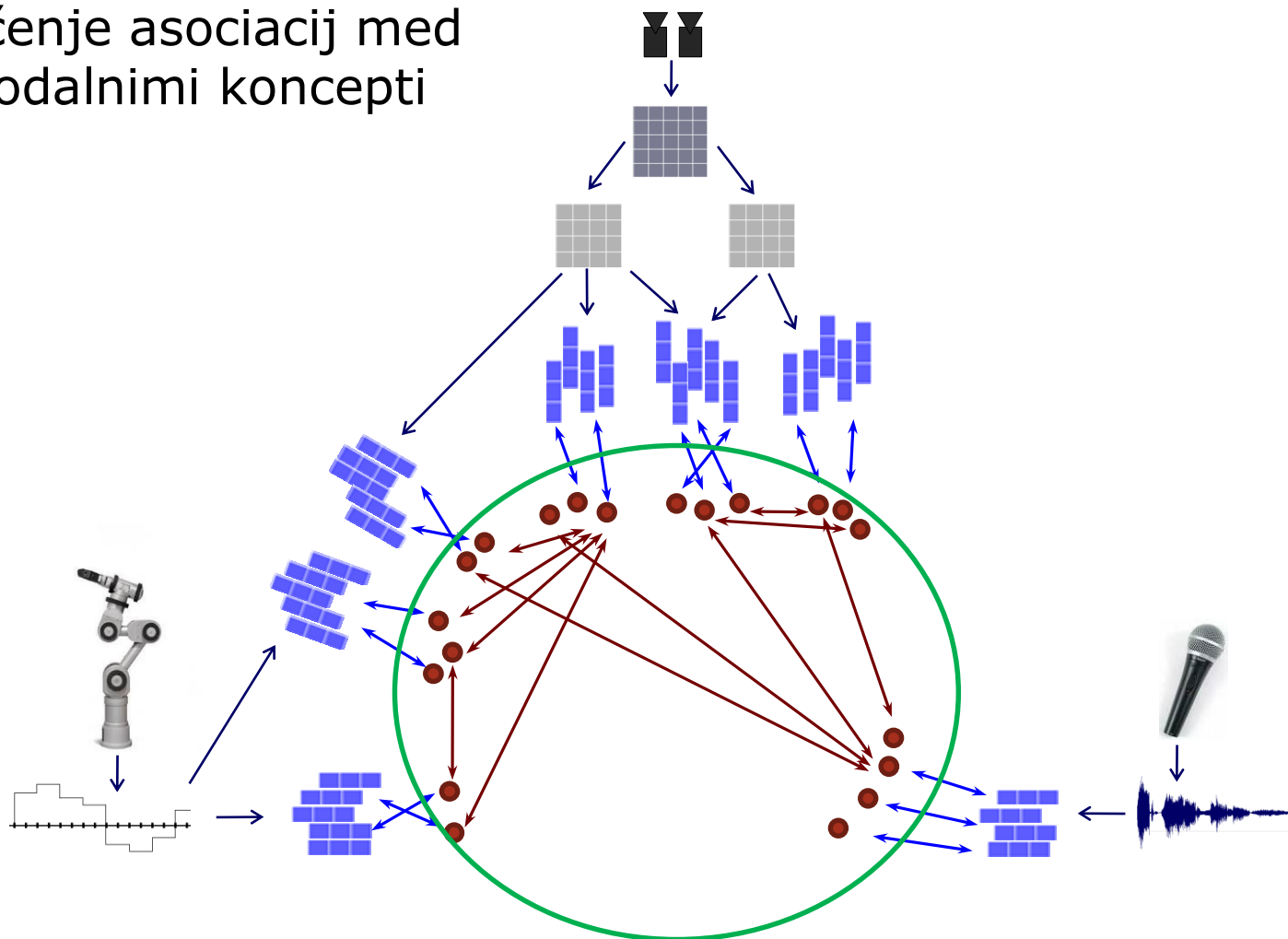
Šibko nadzorovano večmodalno učenje

- Verbalno nadzorovano
- Učni primeri se zgenerirajo med komunikacijo s človekom
- Učenje:
 - objektov
 - lastnosti

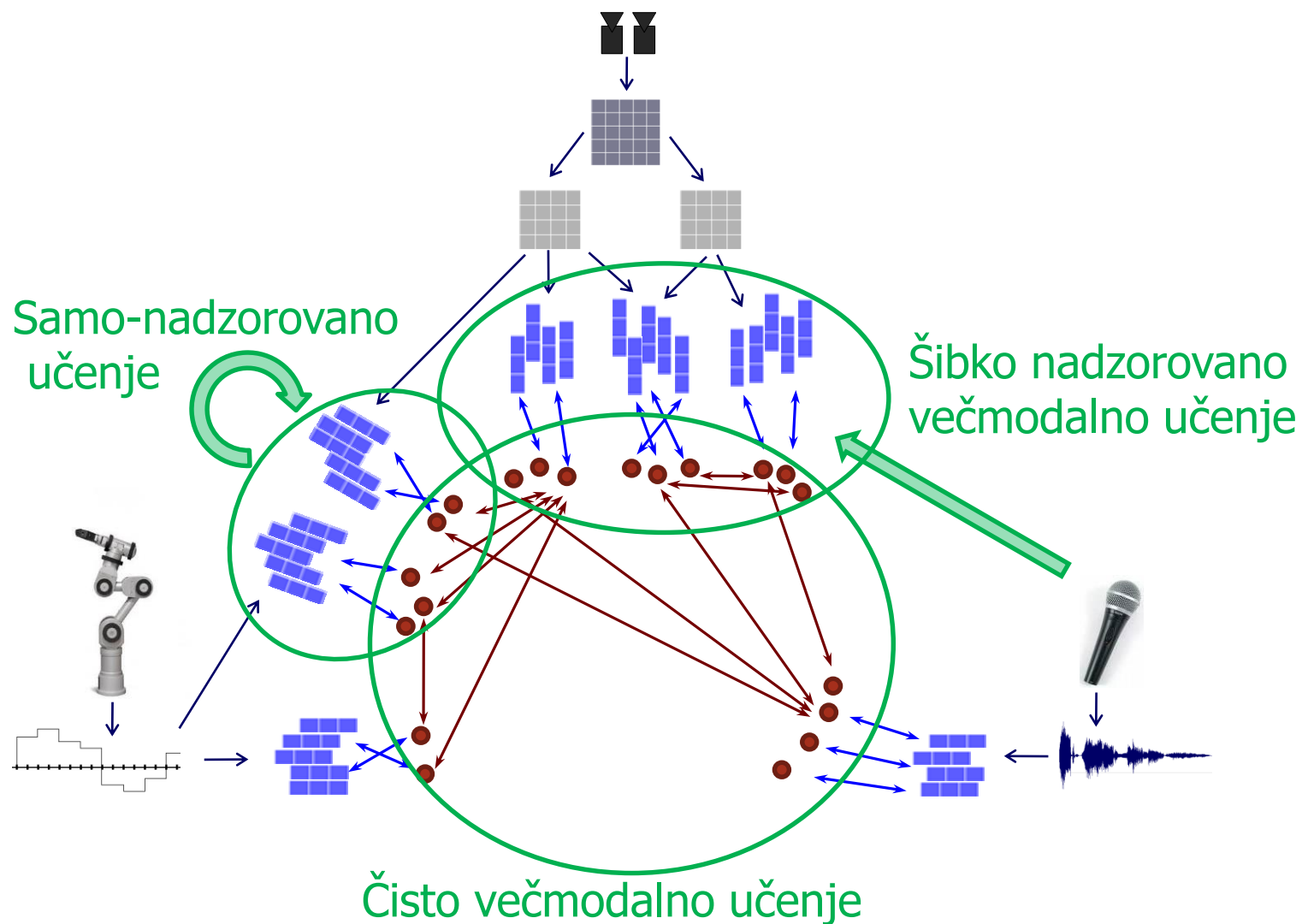

Čisto večmodalno učenje

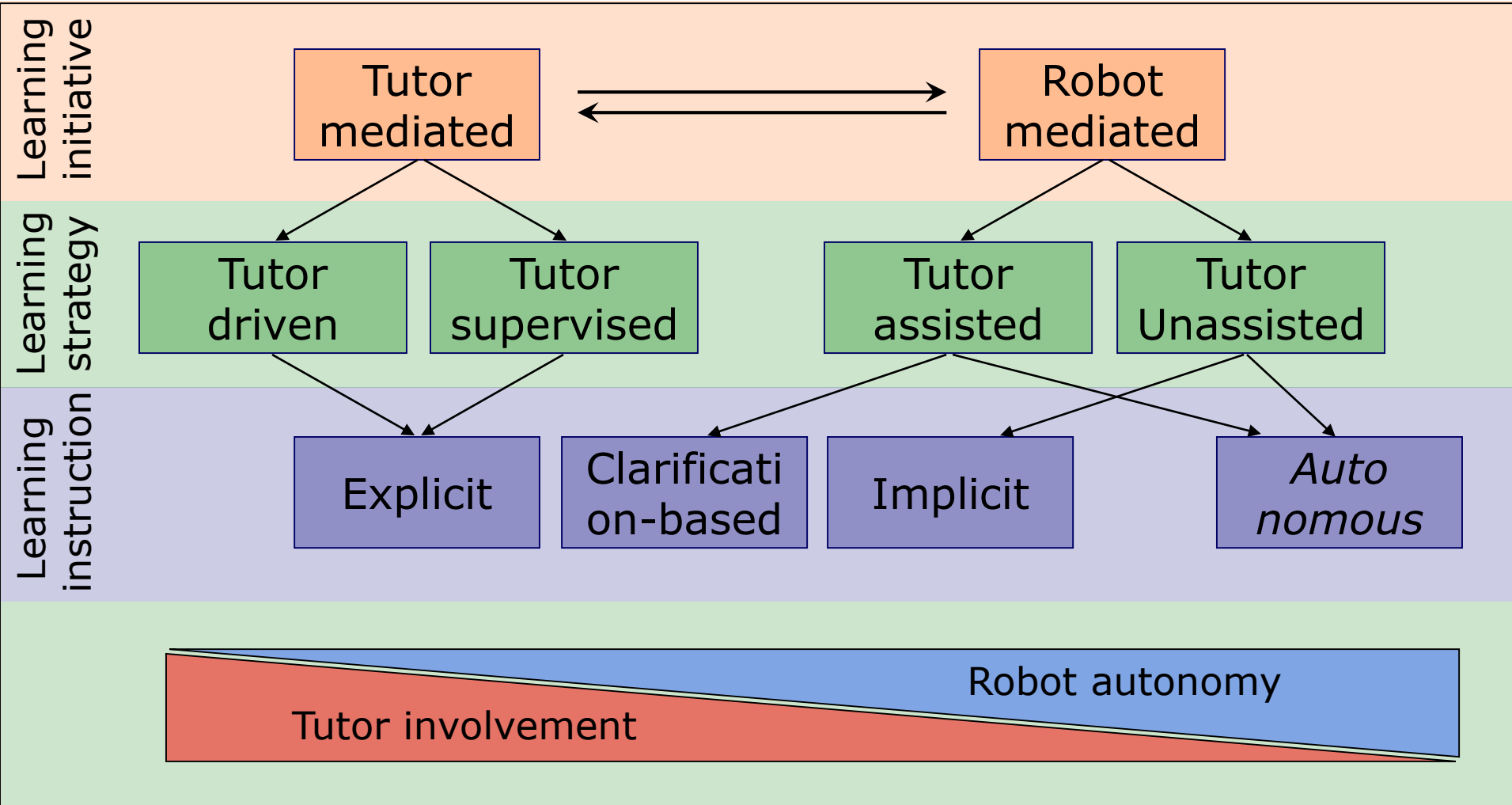
- Učenje asociacij med modalnimi koncepti

Večmodalno učenje

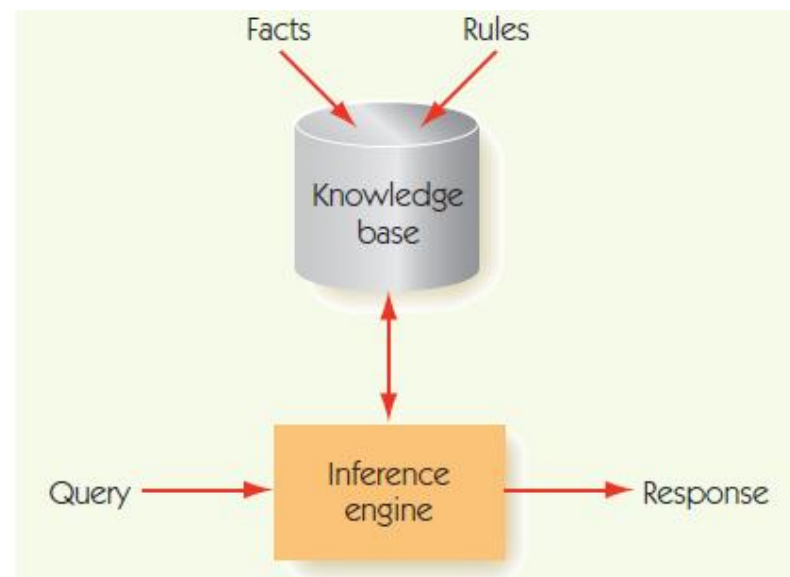
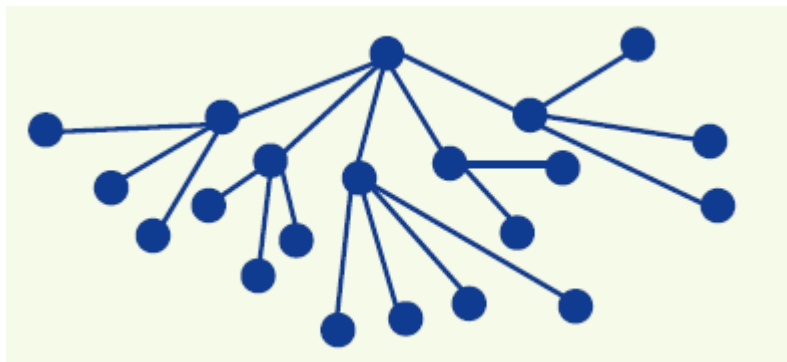
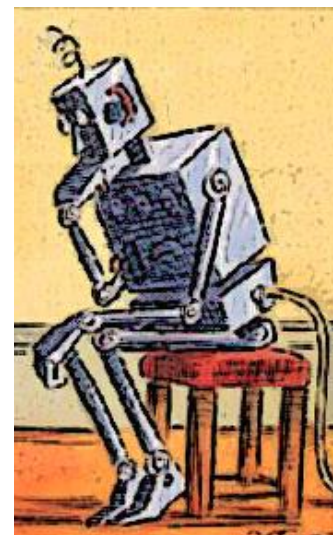

Učne strategije

Sklepanje

- Sklepanje
 - V nepredvidljivem okolju
 - Brez popolne informacije
 - Z določenimi omejitvami robota
 - V spreminjajočem se okolju
 - Upoštevanje različnih modalnosti
 - Samozavedanje, introspekcija, detekcija neznanja
 - Komuniciranje znanja, neznanja
 - Ekspertni sistemi

Načrtovanje

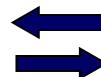
- Načrtovanje
 - V nepredvidljivem okolju
 - Brez popolne informacije
 - Z določenimi omejitvami robota
 - V spreminjajočem se okolju


```
(:action move
:parameters (?a - agent ?to - location ?d - door)
:variables (?from - location)
:precondition (and
  (pos ?a : ?from)
  (doorstate ?d : open)
  (entrance ?d ?from) (entrance ?d ?to))
:effect (pos ?a : ?to))
```

Komunikacija

- Komunikacija
 - S človekom
 - Z drugimi (drugačnimi) agenti
 - V določenem okolju in času
- Prenos znanja
- Razčiščevanje razumevanja
- Koordinacija
- Prevzemanje iniciative v dialogu
- Verbalna in neverbalna komunikacija
- Prizemeljevanje simbolov – Symbol grounding
- Semantično opisovanje zaznav
- Učenje jezika
 - sintaksa
 - širjenje ontologije
- Učenje z uporabo jezika

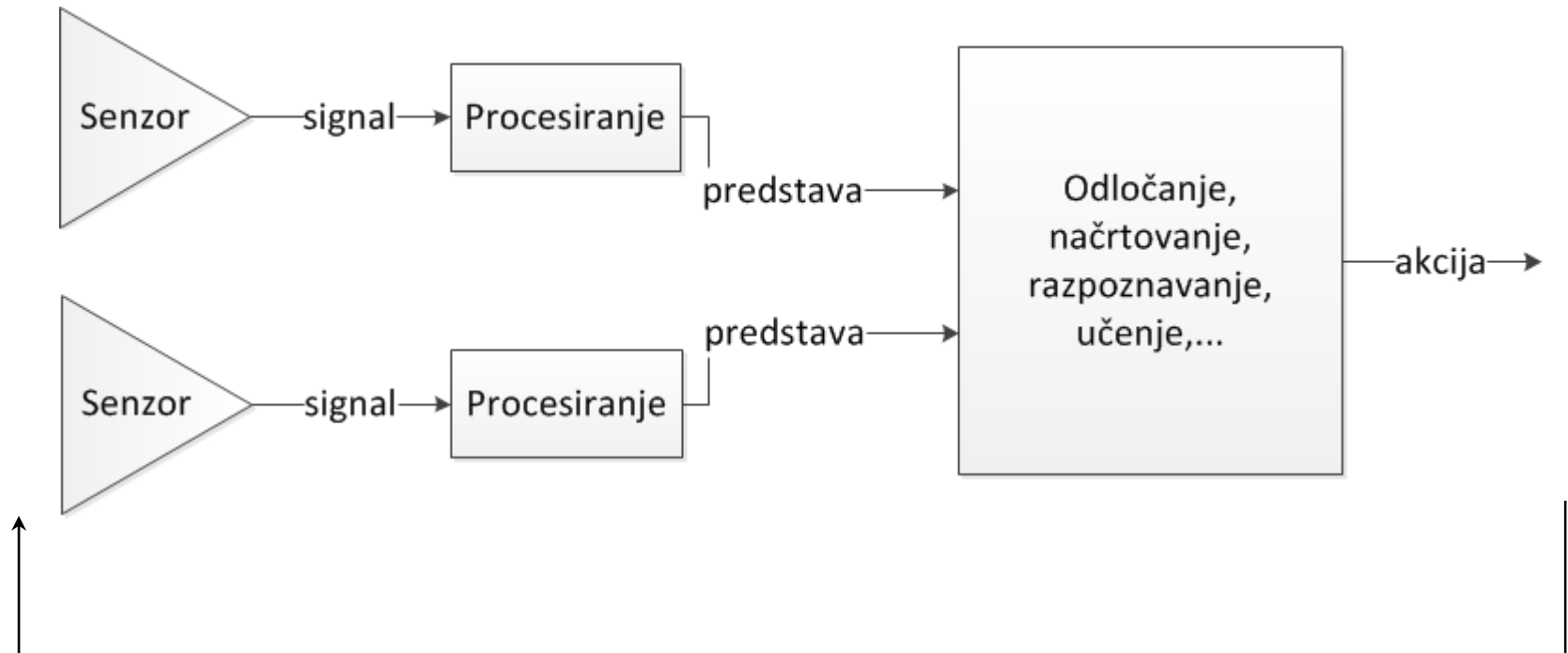

Akcija

- Manipulacija s predmeti (robotska roka)
 - Premikanje po prostoru (mobilni robot)
 - Ostalo: zvok, svetlobni signali, druga prijemala, itn.
-
- Utelešenost (embodiment)
 - Umeščenost v prostor (situatidness)
 - Učinkovitost, robustnost, fleksibilnost,...

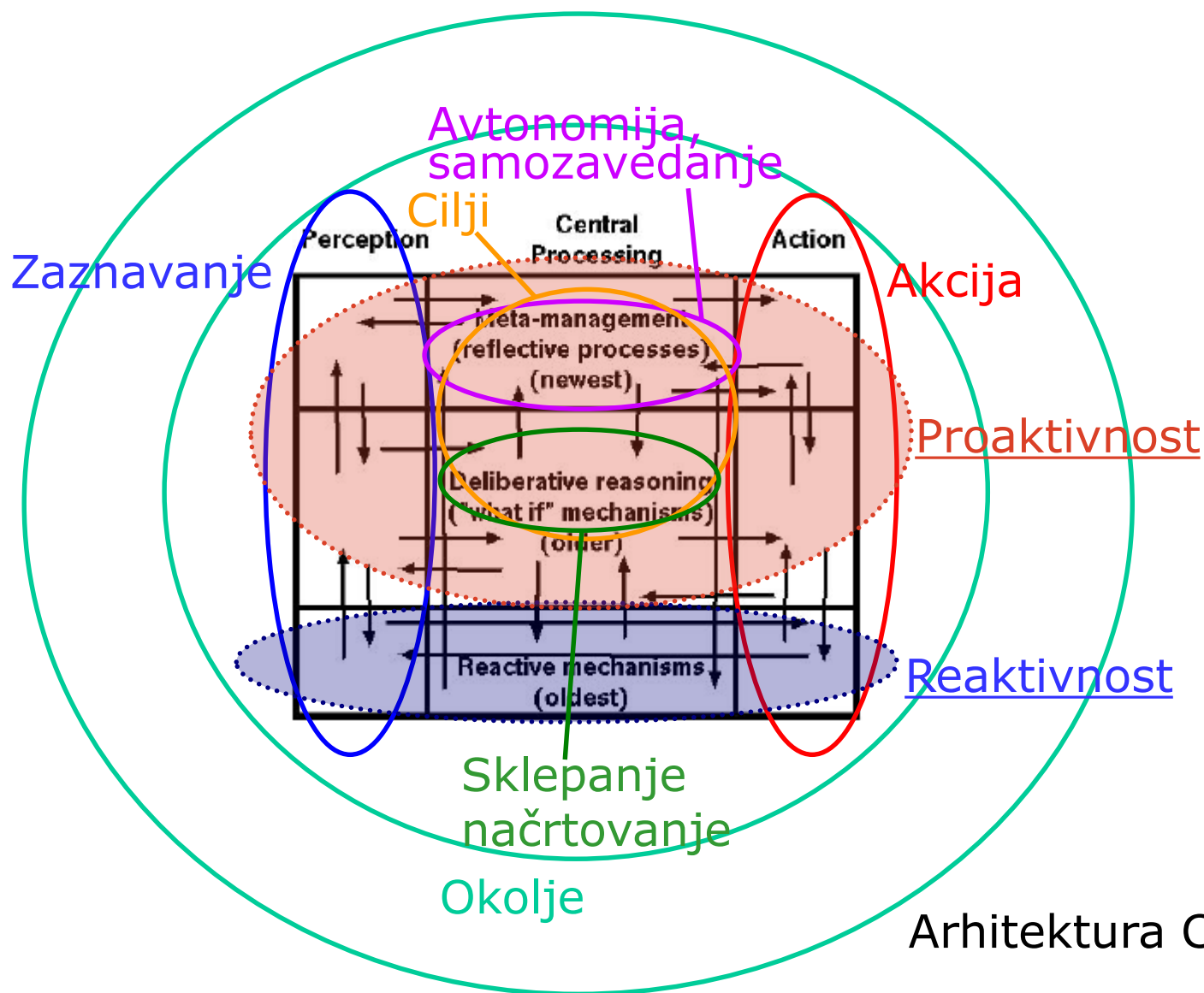

Cikel zaznavanje - akcija

- Velika abstrakcija realnega sveta

Arhitektura

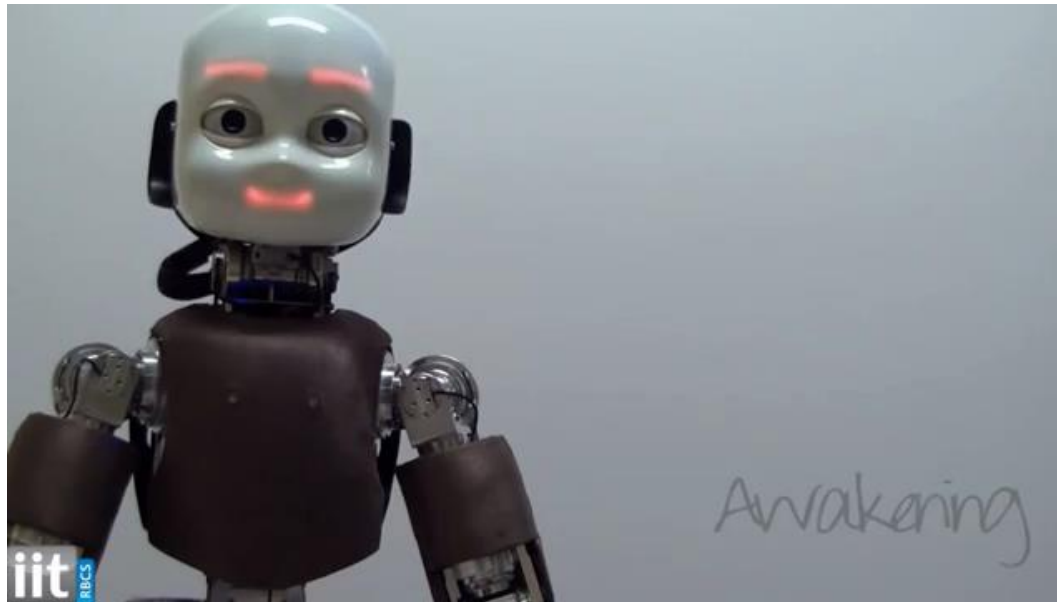
Primeri – PR2

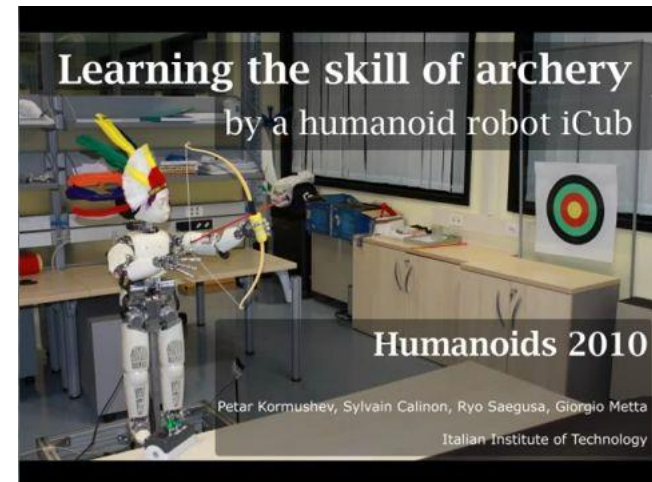
U Tokyo, TUM
Willow Garage
UC Berkley

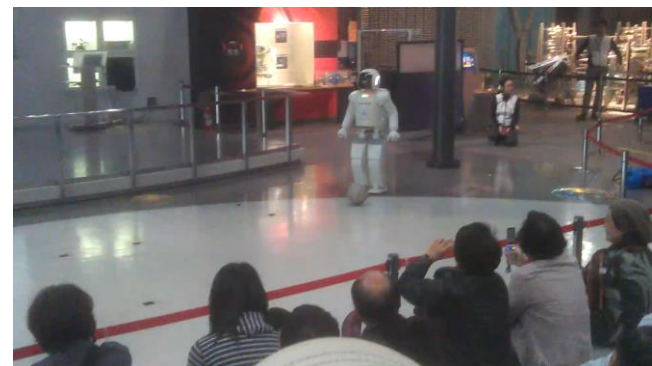
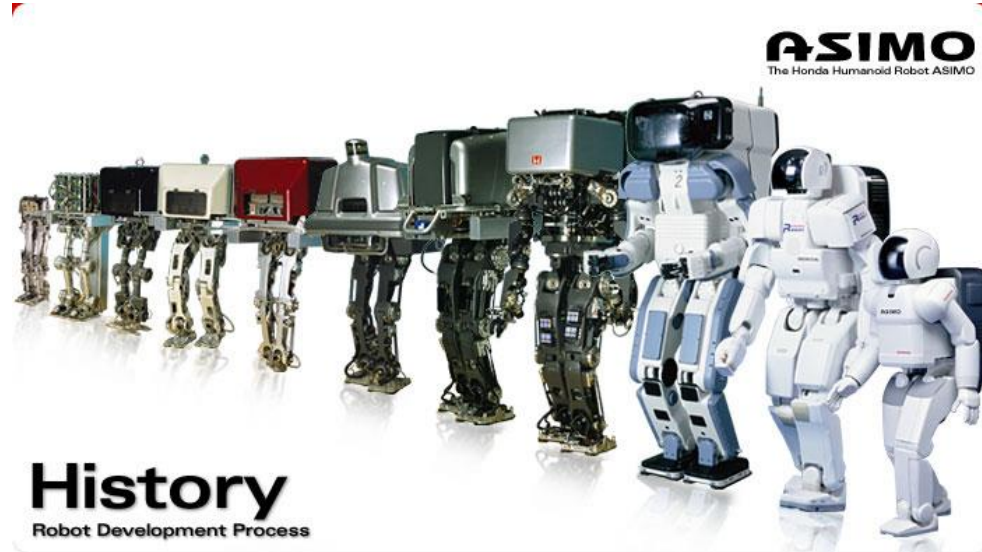
Primeri - iCub

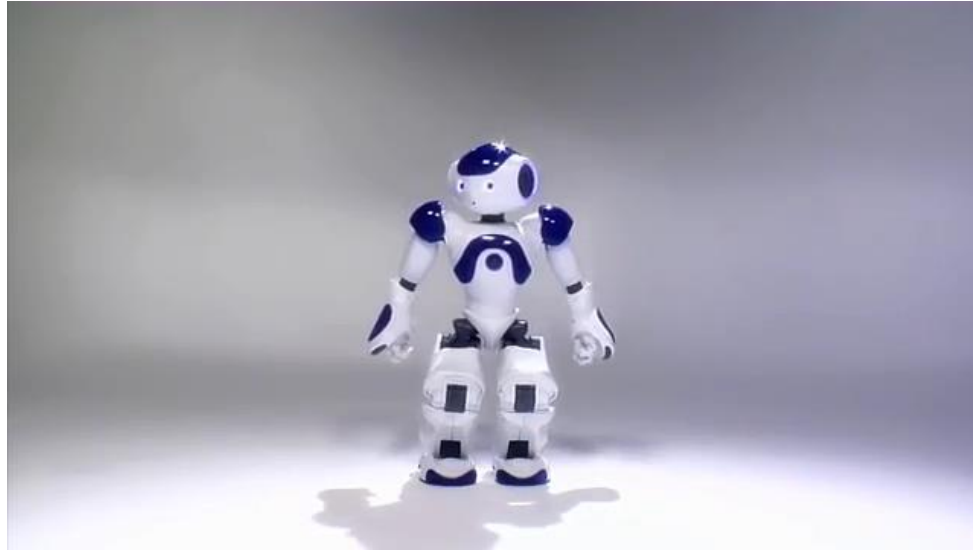
IIT

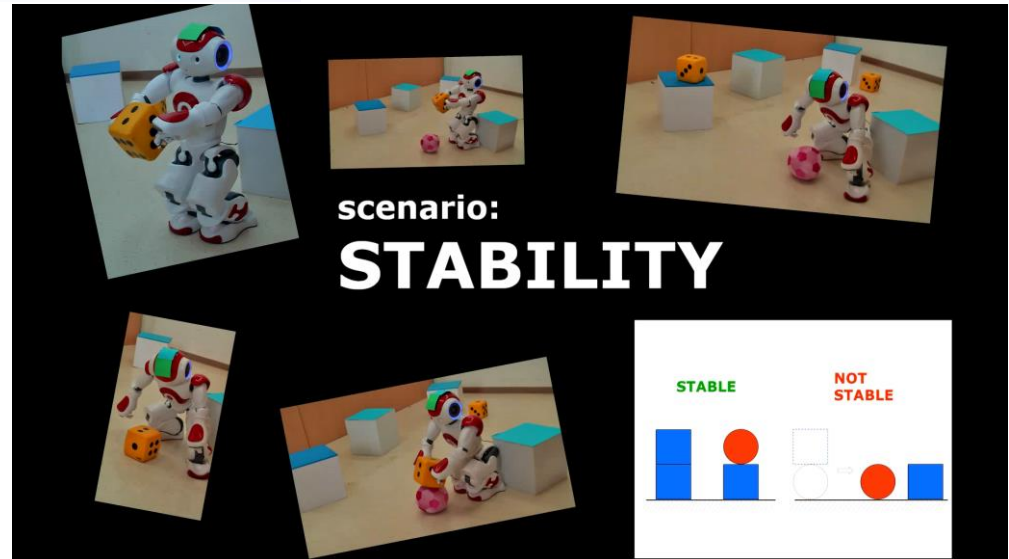
Primeri - Asimo

Primeri - Nao

Aldebaran Robotics

Expero, FRI LUI

Inteligentni Roomba

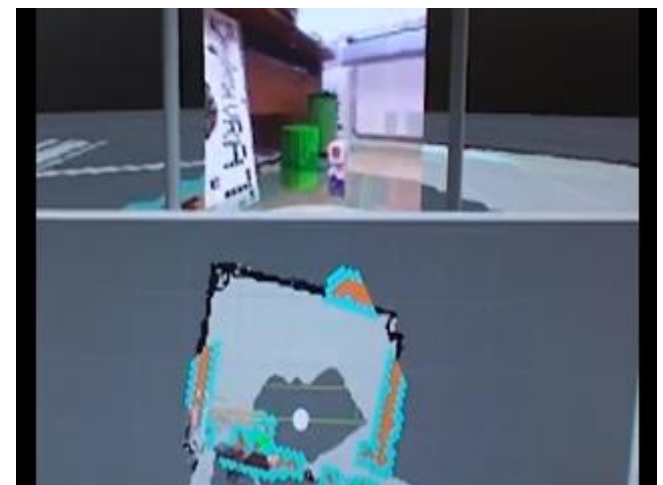

RInS 2012

Diploma G. Pušnik

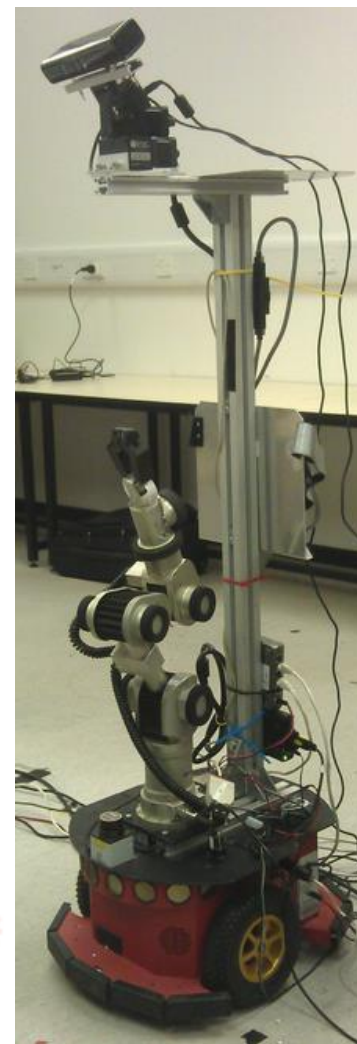
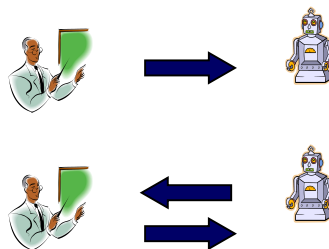

Diploma J. Bizjak

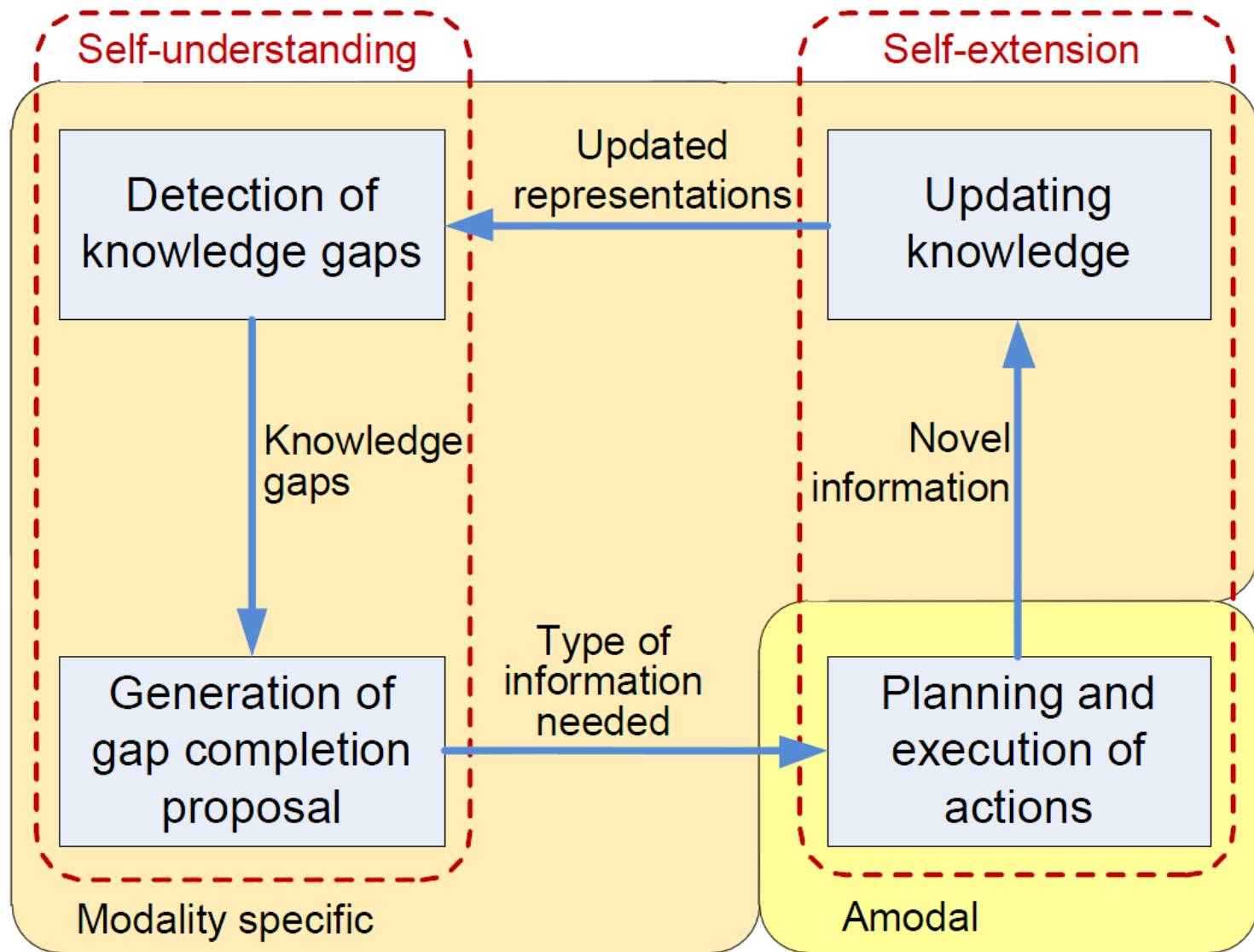
Radovedni robot George

- Interaktivno učenje v dialogu s človekom

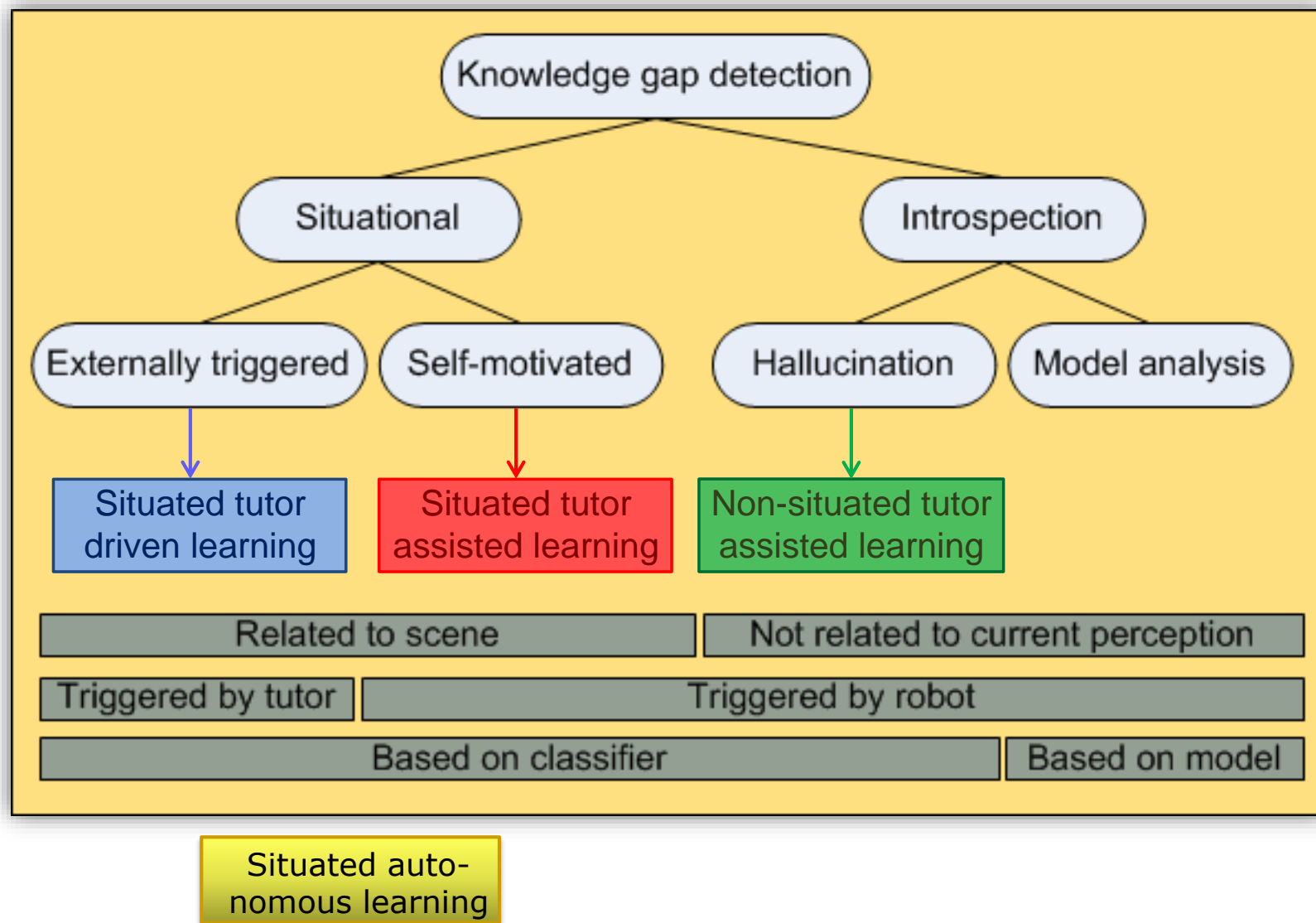

COGNITIVE SYSTEMS THAT
SELF-UNDERSTAND AND SELF-EXTEND

Samo-razumevanje in samo-razširitev

Učni mehanizmi

Oris sistema

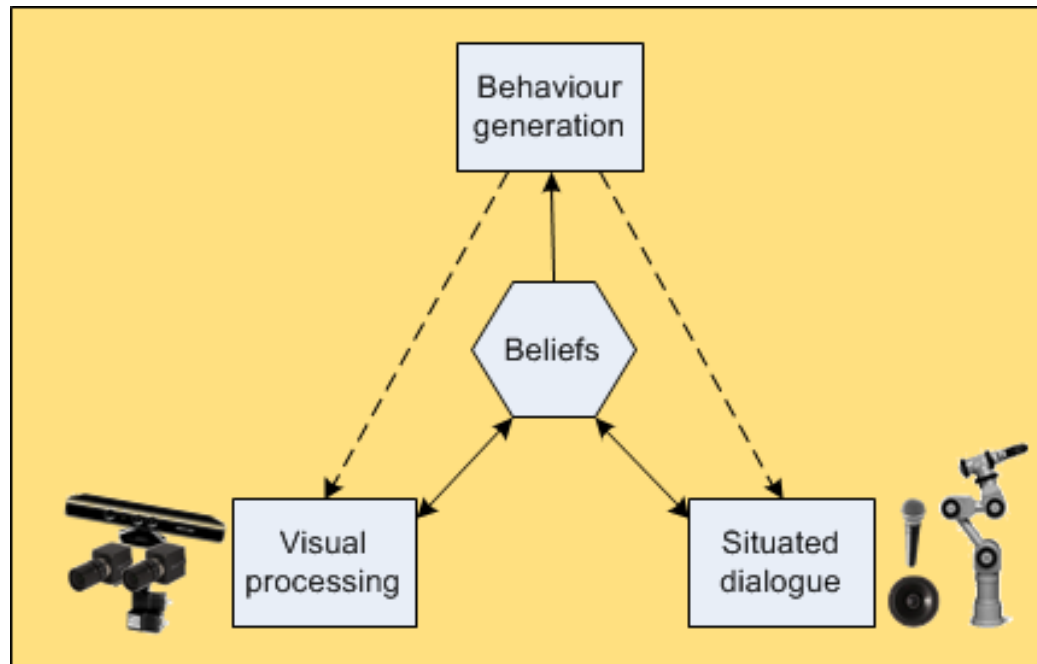
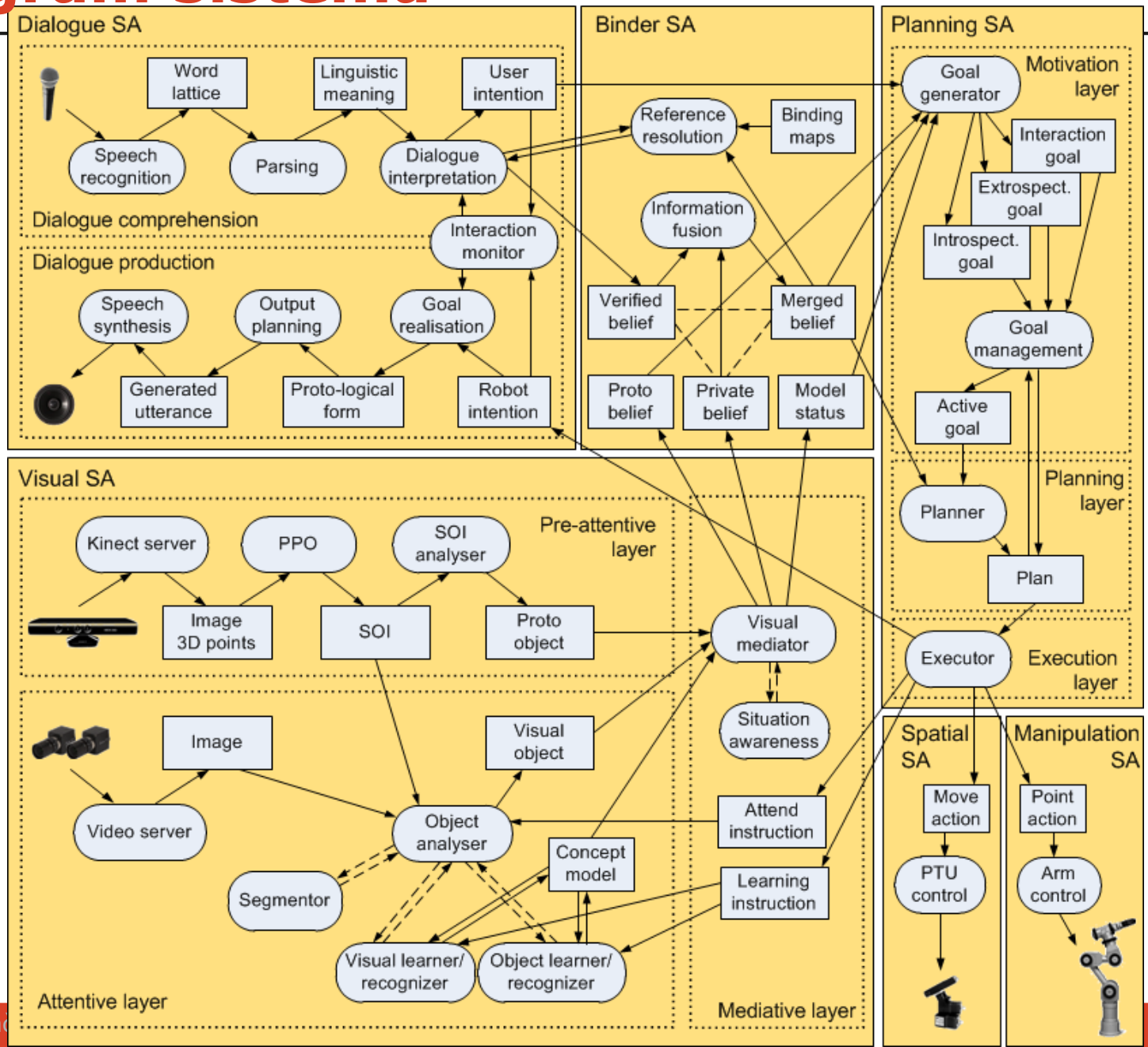
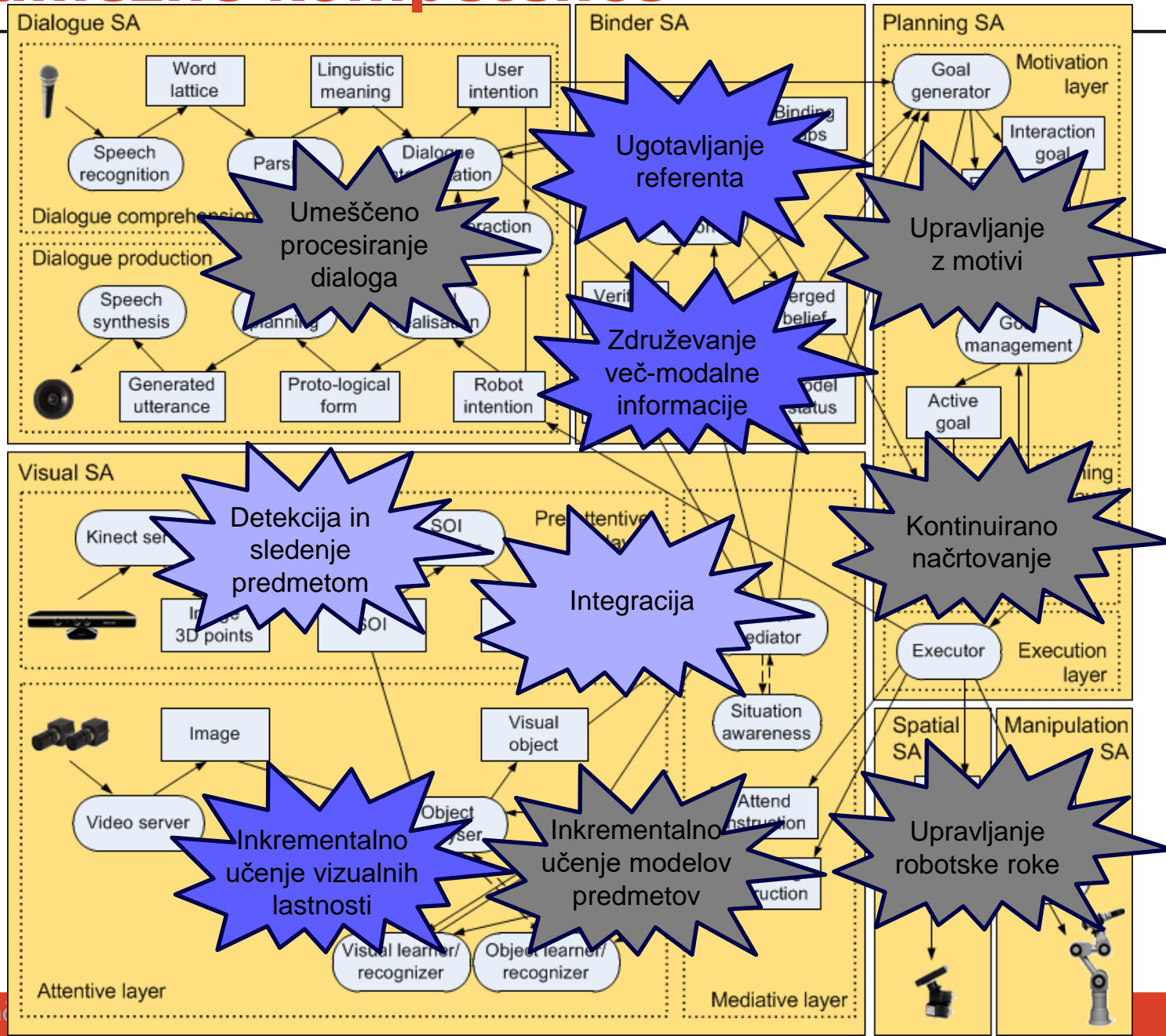

Diagram sistema

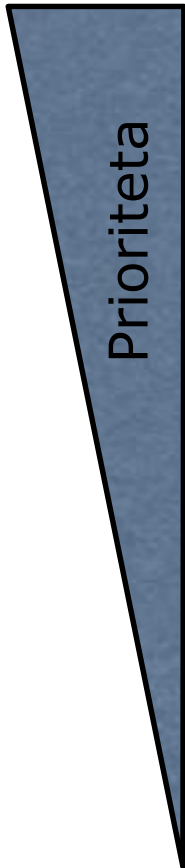

Posamezne kompetence

Obnašanje sistema

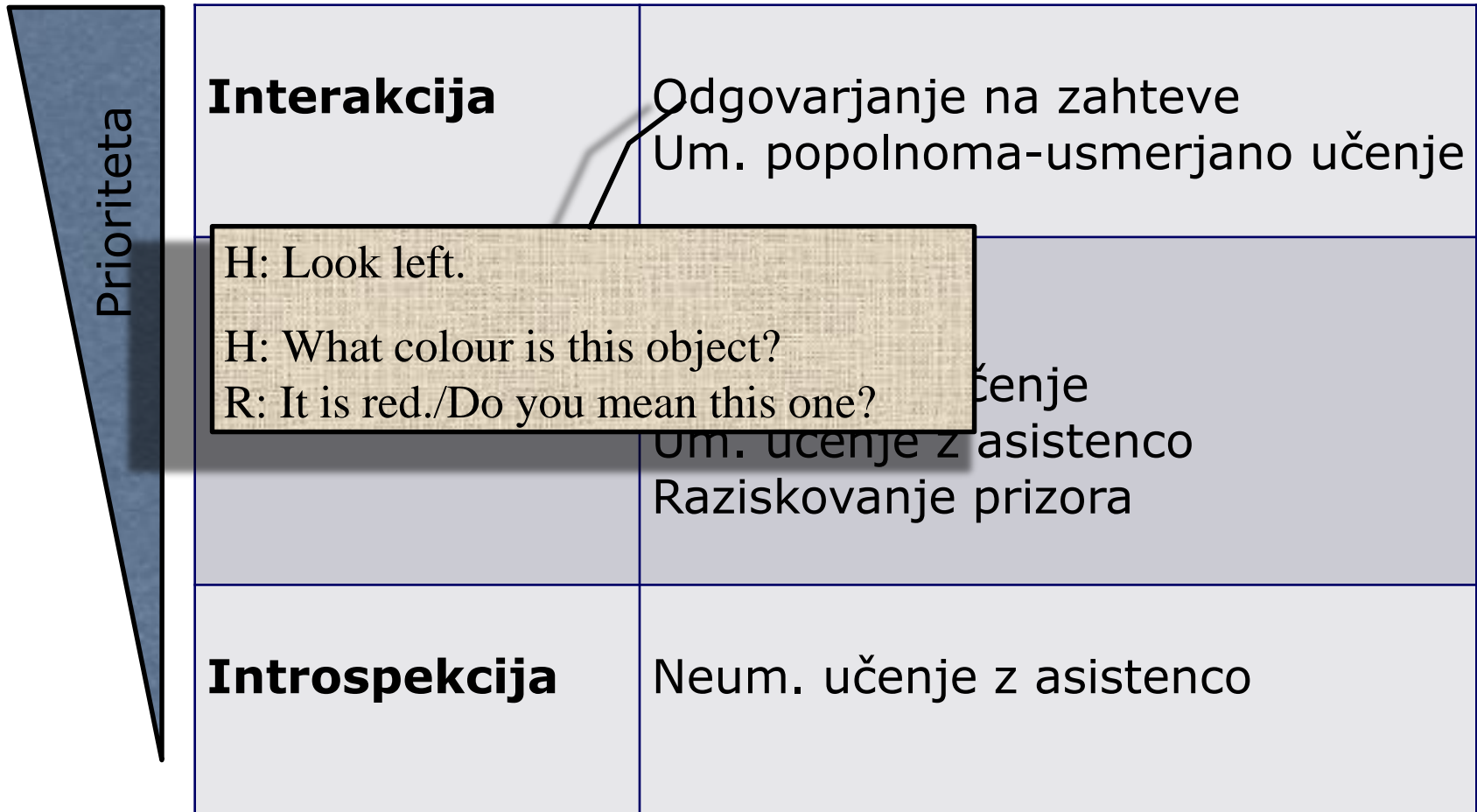
- Glavni nagoni in mehanizmi obnašanja

Interakcija	Odgovarjanje na zahteve Um. popolnoma-usmerjano učenje
Ekstrospekcija	Pozornost Avtonomno učenje Um. učenje z asistenco Raziskovanje prizora
Introspekcija	Neum. učenje z asistenco

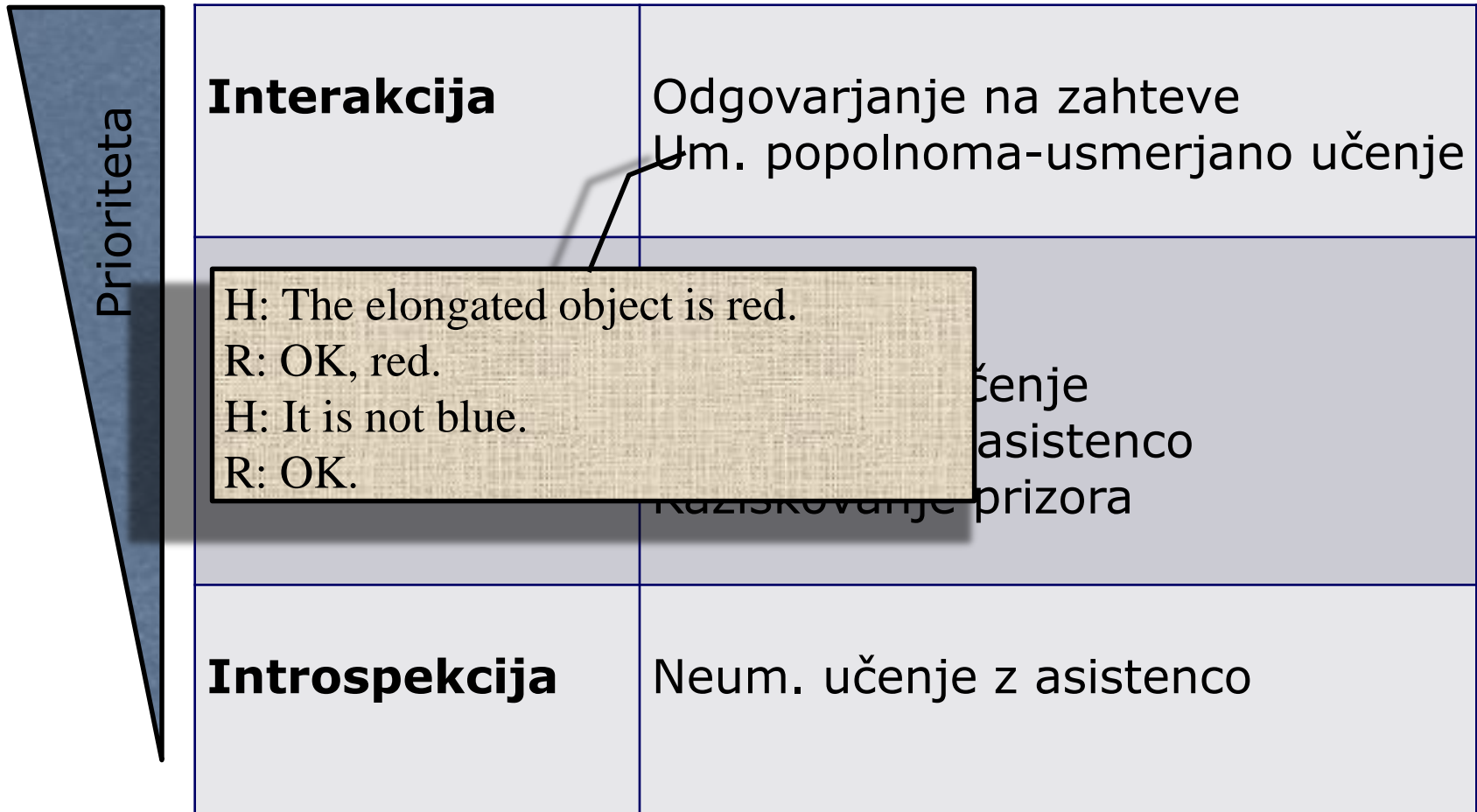
Obnašanje sistema

- Glavni nagoni in mehanizmi obnašanja

Obnašanje sistema

- Glavni nagoni in mehanizmi obnašanja

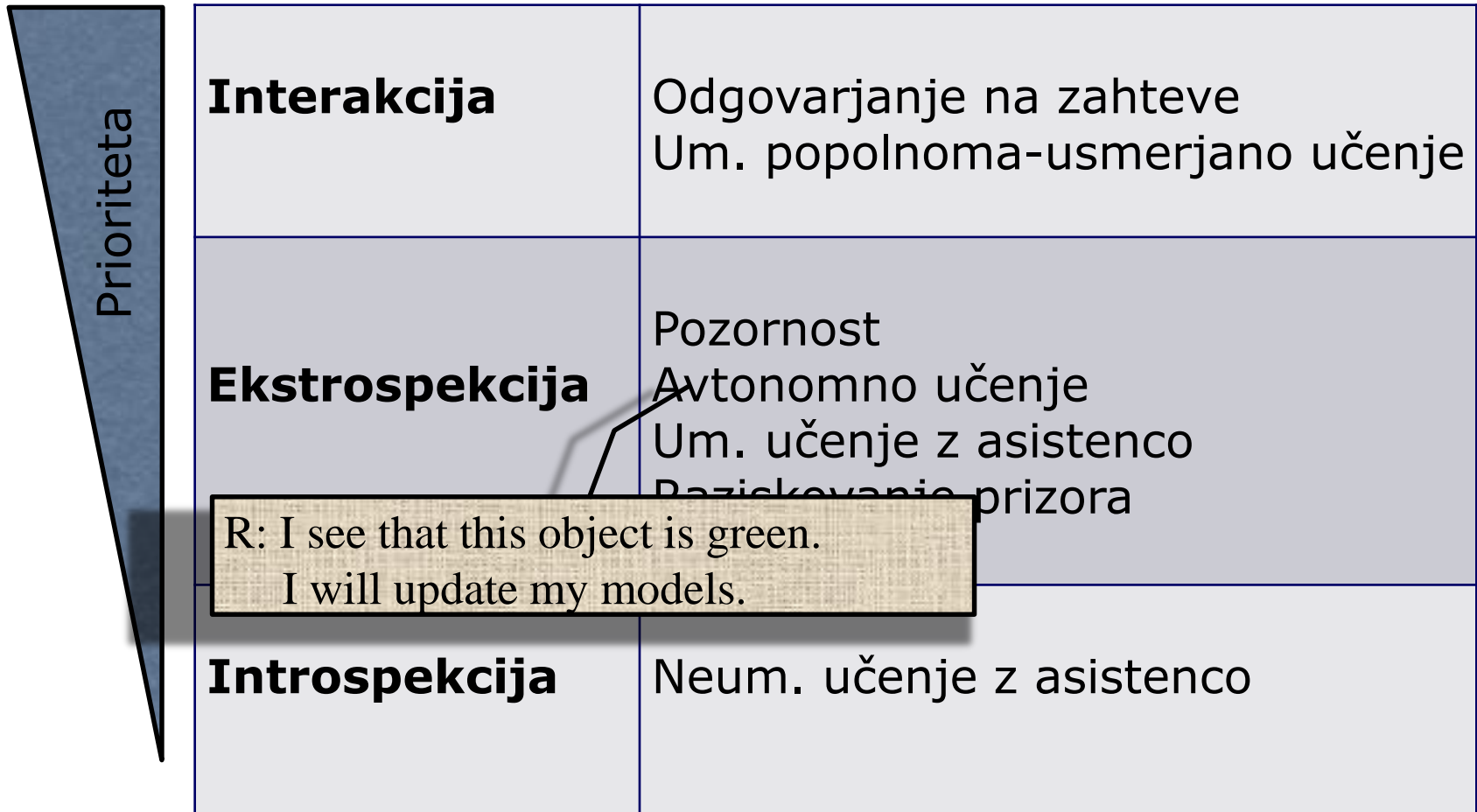
Obnašanje sistema

- Glavni nagoni in mehanizmi obnašanja

Prioriteta	Interakcija	Odgovarjanje na zahteve Um. popolnoma-usmerjano učenje
	Ekstrospekcija	Pozornost Avtonomno učenje Učenje z asistenco prizora
	Introspekcija	Neum. učenje z asistenco

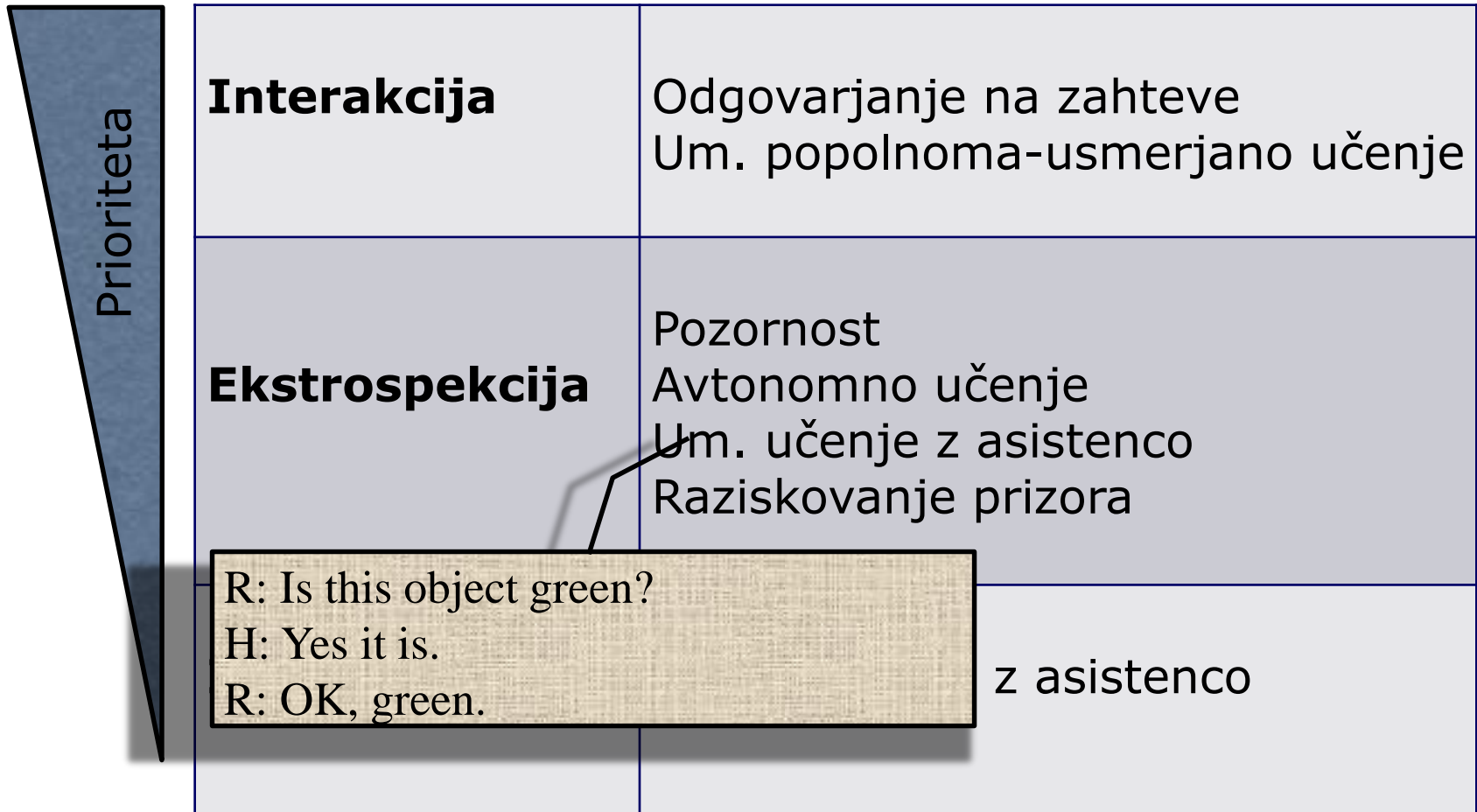
Obnašanje sistema

- Glavni nagoni in mehanizmi obnašanja

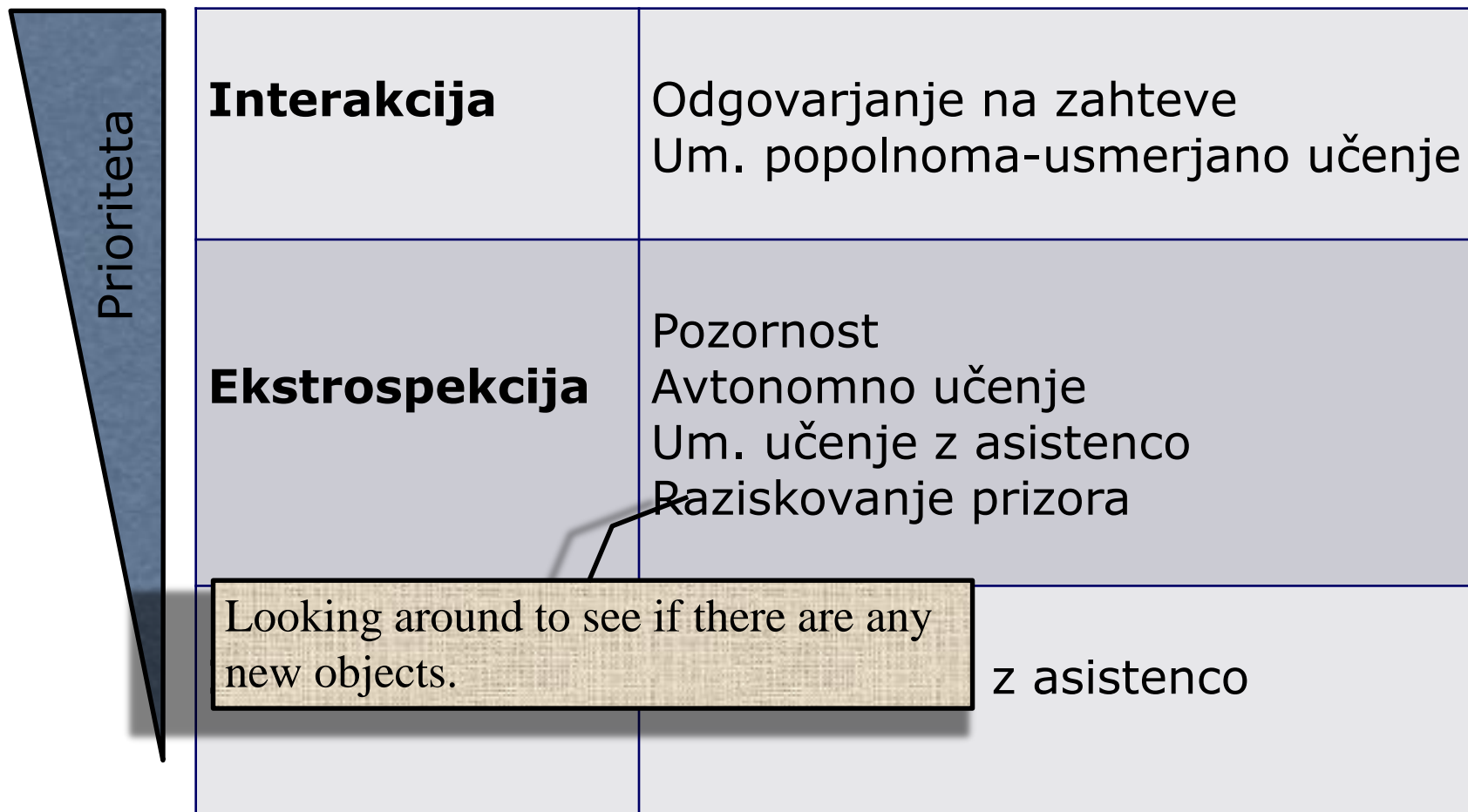
Obnašanje sistema

- Glavni nagoni in mehanizmi obnašanja

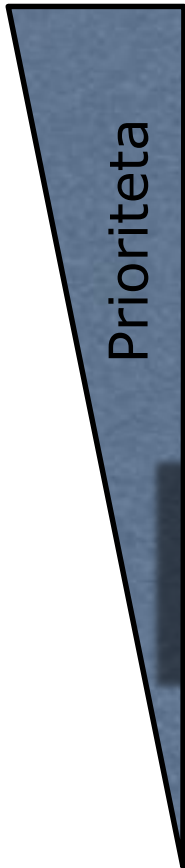
Obnašanje sistema

- Glavni nagoni in mehanizmi obnašanja

Obnašanje sistema

- Glavni nagoni in mehanizmi obnašanja

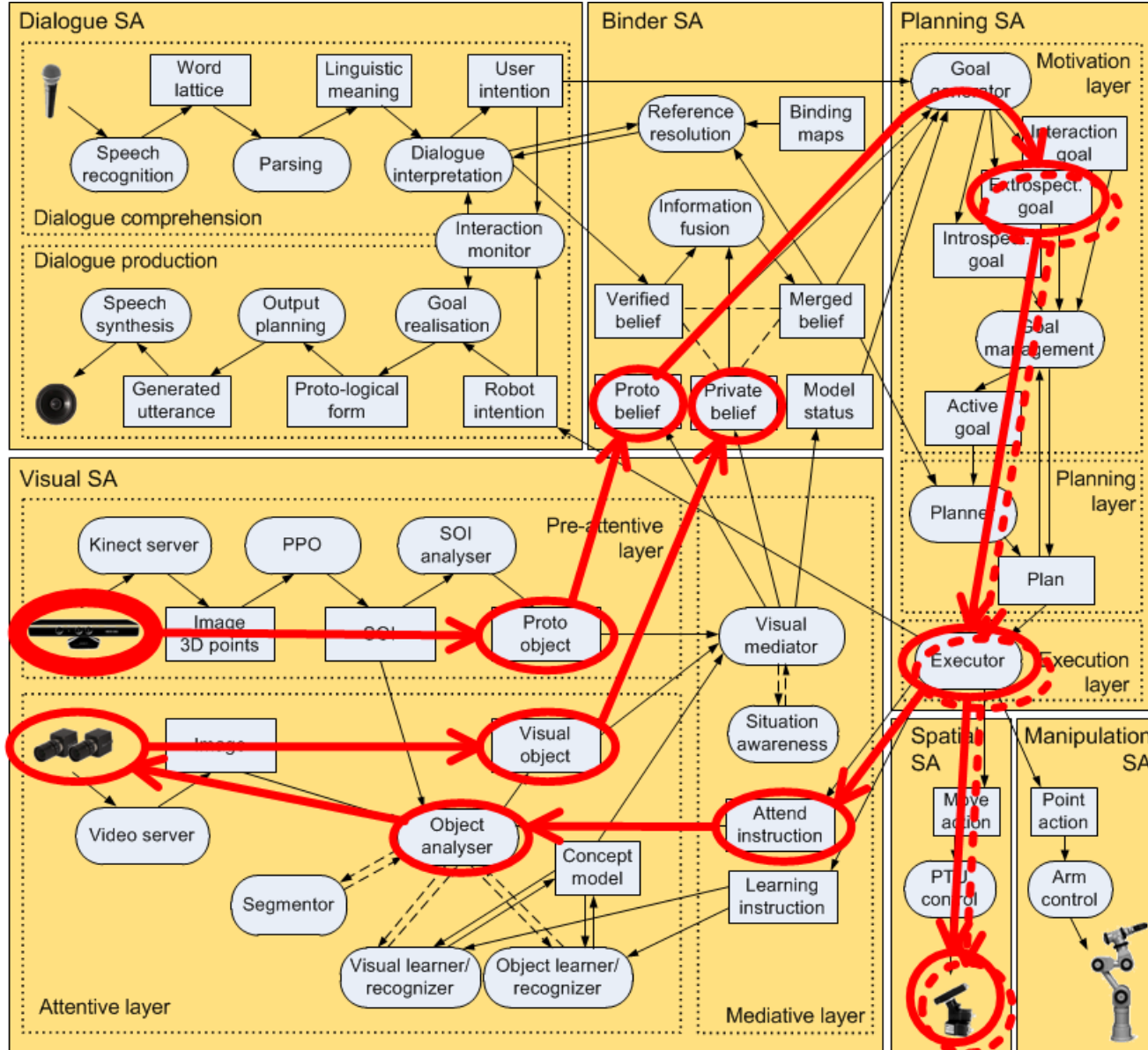
Interakcija	Odgovarjanje na zahteve Um. popolnoma-usmerjano učenje
Ekstrospekcija	Pozornost Avtonomno učenje R: Can you show me a white object? H: This object is white. R: OK.
Introspekcija	Neum. učenje z asistenco

Video

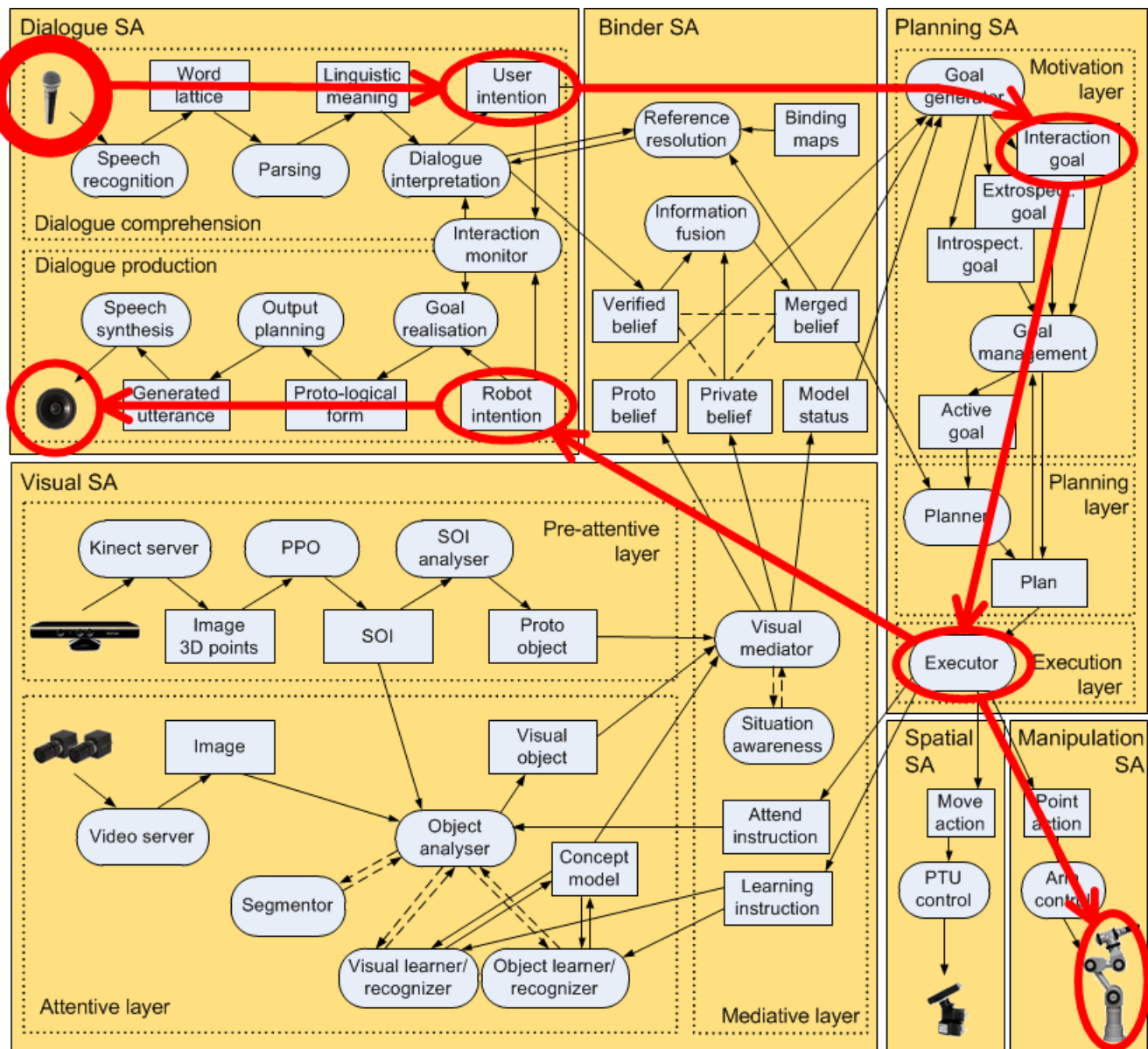

<http://cogx.eu/results/george>

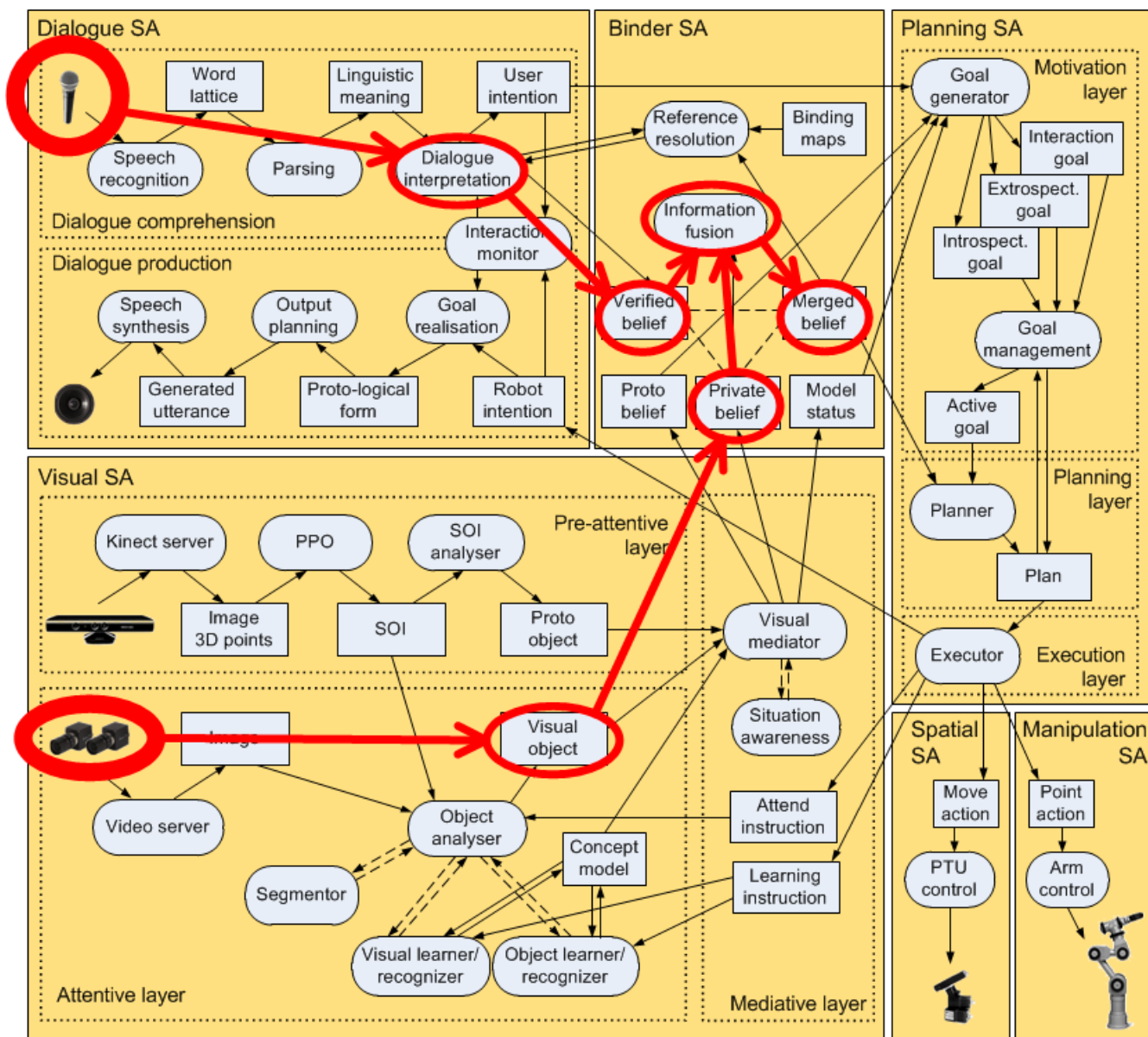
Pozornost in raziskovanje

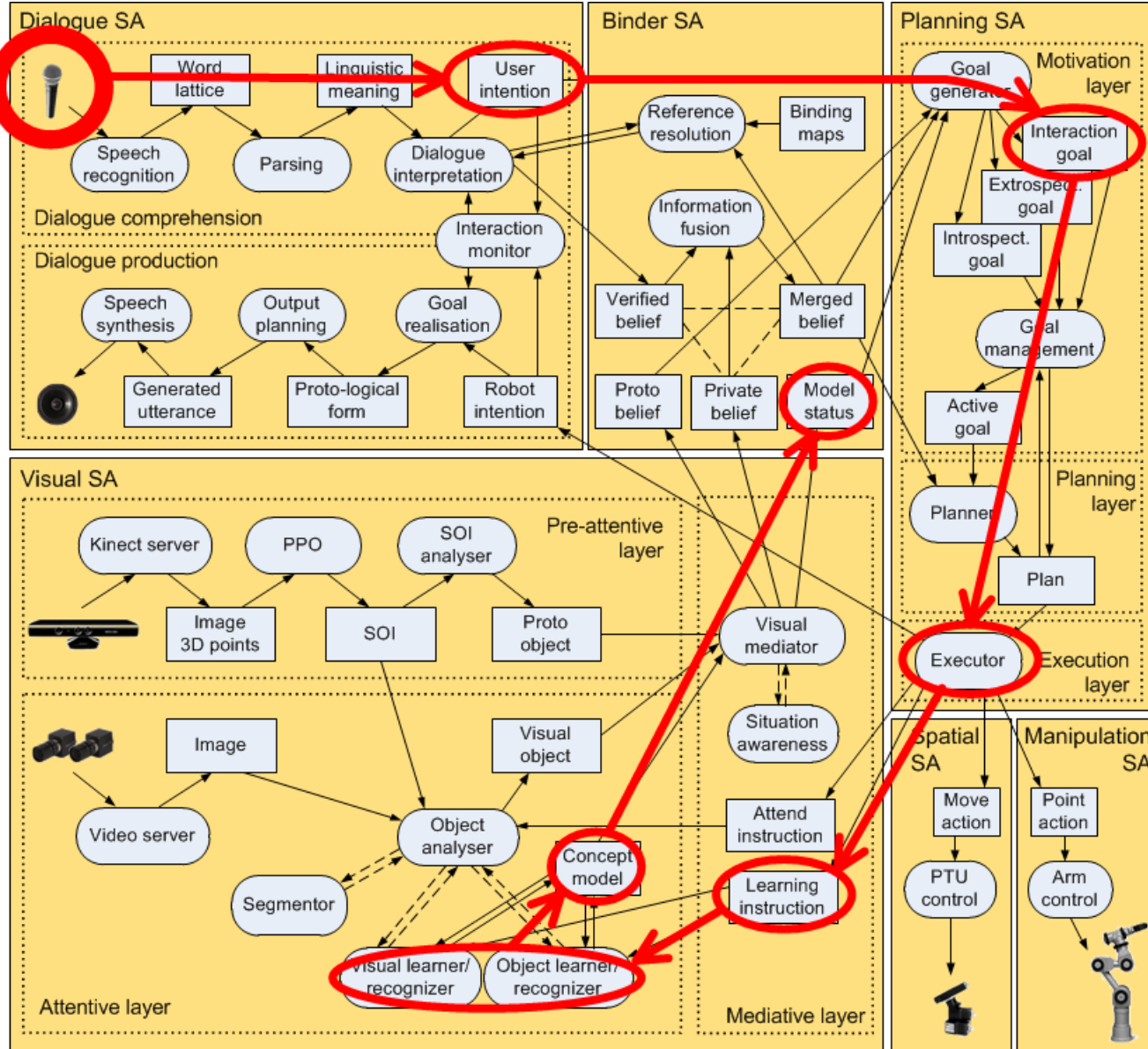
Odgovarjanje na zahteve tutorja

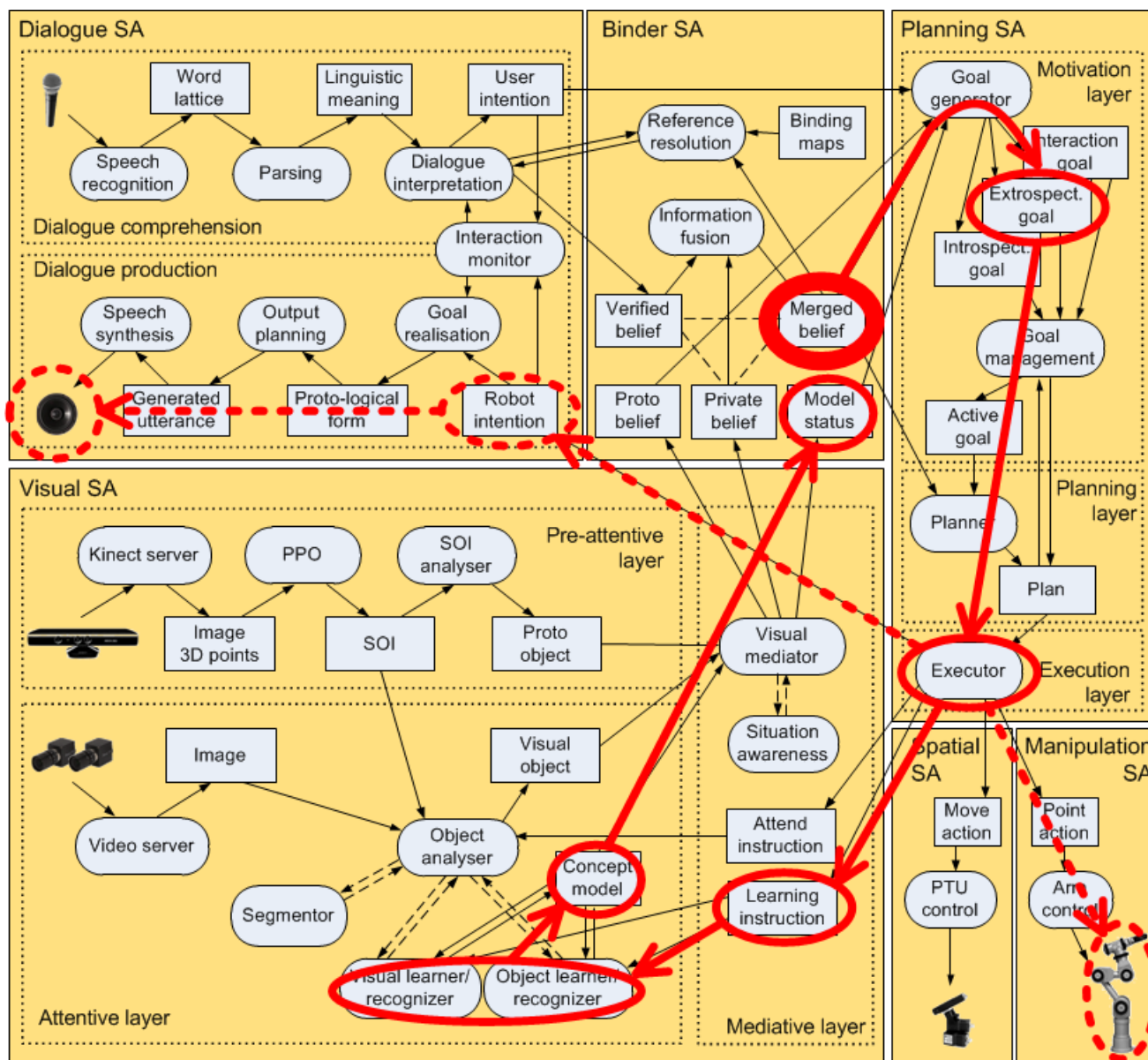
Spajanje več-modalne informacije

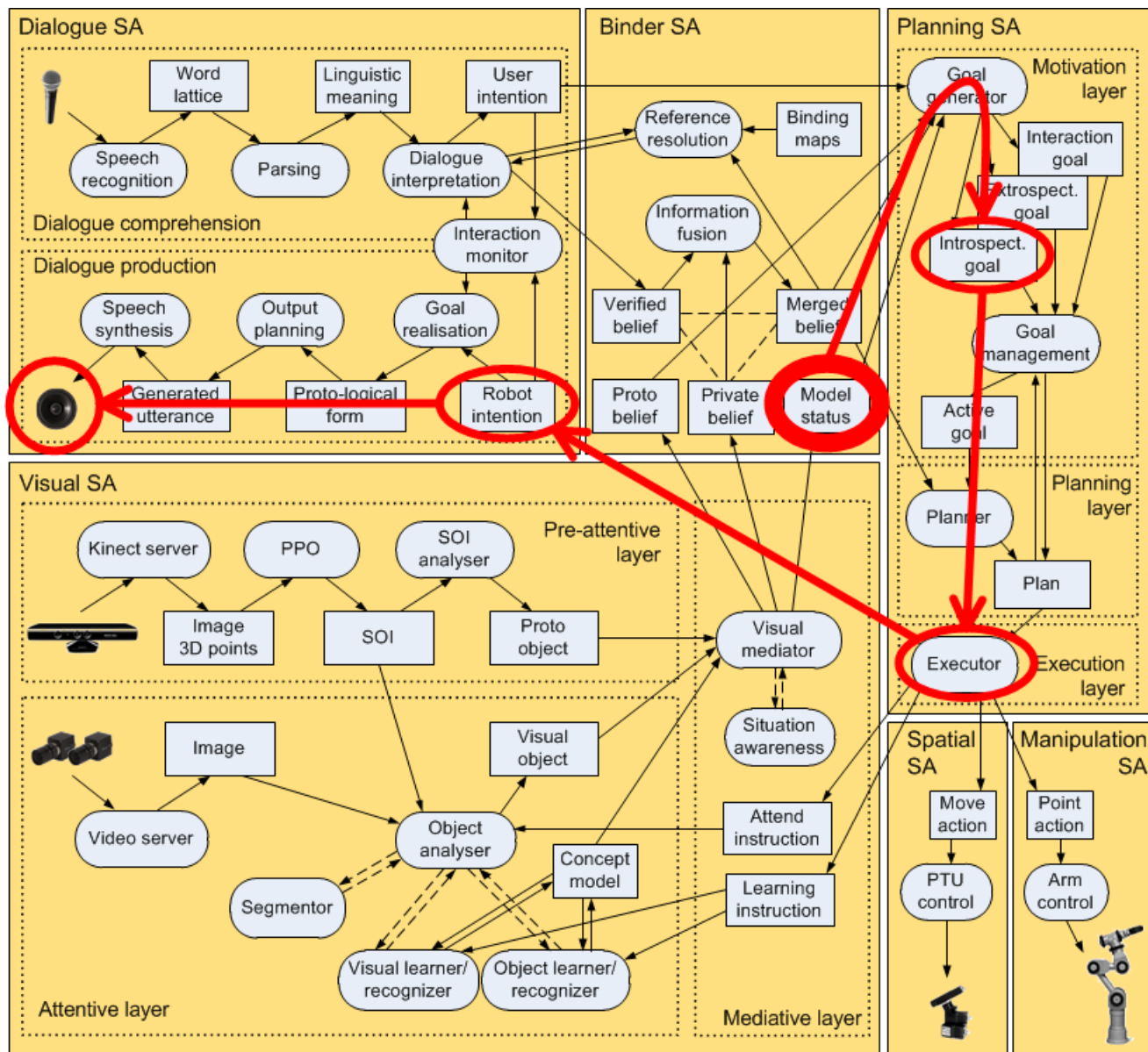
Umeščeno popolnoma-usmerjano učenje

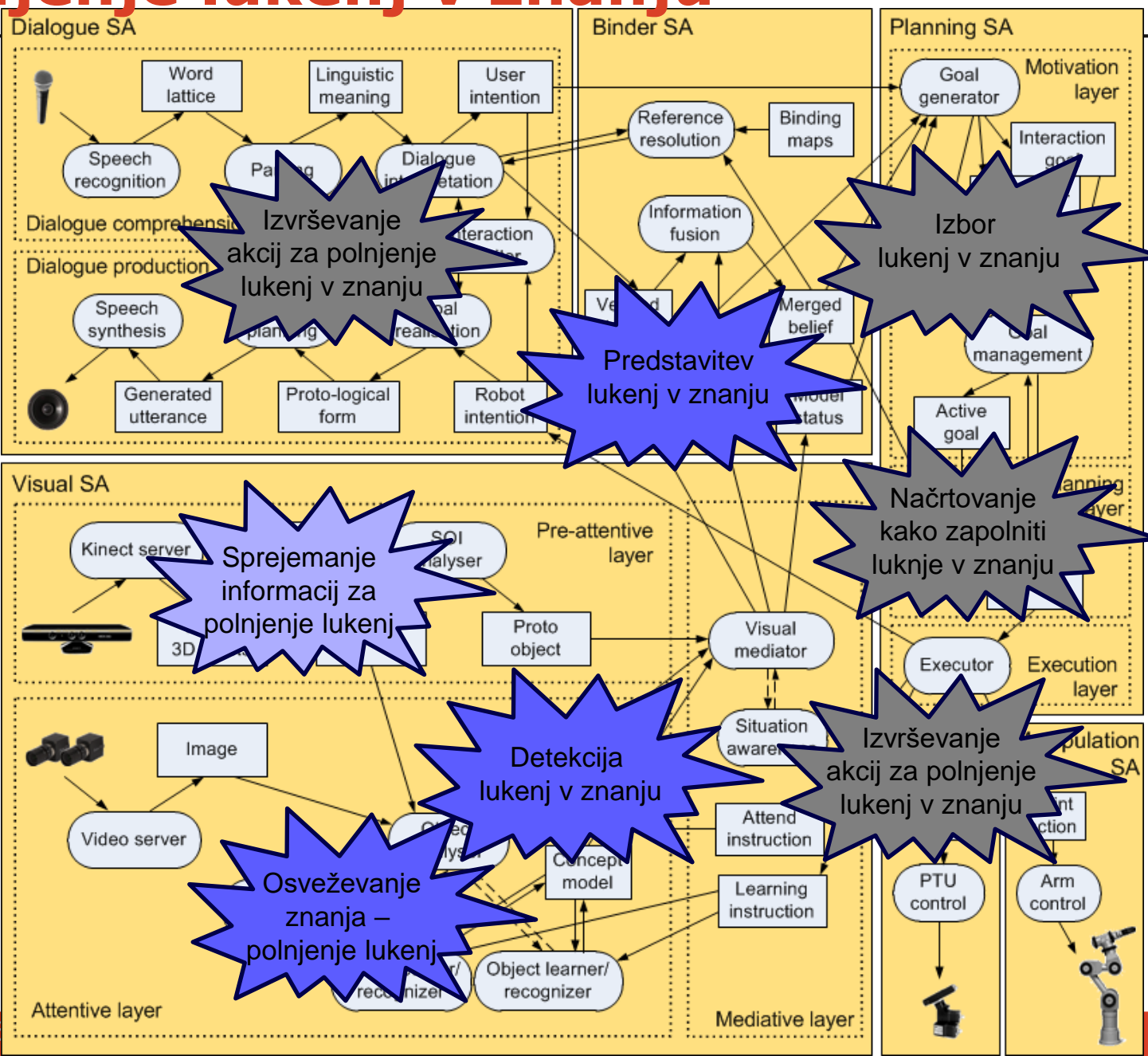
Avtonomno učenje in učenje z asistenco

Neumeščeno učenje z asistenco

Polnjenje lukenj v znanju

Zaključek

- Spoznavni sistemi so
 - inteligentni
 - zelo heterogeni in asinhroni
 - delujejo koherentno
 - upravljajo z veliko različnimi modalnimi predstavitvami
 - združujejo modalne informacije
 - nadgrajujejo svoje znanje z učenjem
 - komunicirajo s človekom
 - so sposobni interakcije z okoljem, se lahko premikajo po prostoru
 - so sposobni avtonomnega razmišljanja in odločanja

- Literatura:

Literature: SKOČAJ, D., VREČKO, A., MAHNIČ, M., JANÍČEK, M., KRUIJFF, GJ, HANHEIDE, M., HAWES, N., WYATT, J., KELLER, T., ZHOU, K., ZILLICH, M., KRISTAN, M. An integrated system for interactive continuous learning of categorical knowledge. *Journal of experimental & theoretical artificial intelligence*, ISSN 0952-813X. [Print ed.], 2016, vol. , no. , str. 1-26

Zaključek

D-60

D-30

D

D+30

